

**ASUKASTOIMINNAN
KEHITTÄMISPROJEKTI
VTS – KOTIEN KAUKAJÄRVEN
KOhteissa**

Marjukka Lehtonen

Opinnäytetyö
Toukokuu 2013
Palvelujen tuottamisen ja
johtamisen koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Palvelujen tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelma

MARJUKKA LEHTONEN:

Asukastoiminnan kehittämisprojekti VTS-kotien Kaukajärven kohteissa.

Opinnäytetyö 58 sivua, joista liitteitä 5 sivua
Toukokuu 2013

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli luoda asukkaiden välistä, omaehtoista asukastoimintaa VTS-kotien Kaukajärven vuokrataloihin. Erityisesti toimintaa suunnattiin varttuneemmille asukkaille. Asukastoiminnan avulla pyrittiin parantamaan asumisviihtyvyyttä, lisäämään positiivista välittämistä ja turvallisuuden tunnetta. Aktiivisen kerhotoiminnan toivottiin näkyvän myös asukasvaihtuvuuden vähenemisenä ja oman asuin ympäristön kunnioittamisena.

Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta ja tekemisen kuvauksesta. Tutkimusmenetelmänä oli toimintatutkimus, jonka avulla pyrittiin puuttumaan todellisiin tapahtumiin käytännössä. Toimintatutkimuksen avulla pystyttiin lisäämään tietoisuutta asukastoiminnasta, ja samalla muokkaamaan toimintaa tarpeen mukaan. Opinnäytetyössä toteutettiin siis työ ja tutkimus samanaikaisesti. Toimintatutkimusta tuetaan kyselyn ja havainnoinnin avulla. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käydään läpi asumisviihtyvyyteen, yhteisöllisyyteen ja asukastoimintaan liittyviä käsitteitä ja asioita. Tekemisen kuvauksessa selitetään aikaansaatu työ ja sen tulokset.

Saatujen tulosten perusteella aktiivisesti toimintaan osallistuvat asukkaat kokivat kerhot tärkeiksi. Viikoittaiset kohtaamiset naapureiden kanssa ja yhteinen tekeminen olivat merkittävä osa elämää ja sosiaalista kanssakäymistä. Asukkaat kokivat järjestetyn toiminnan tärkeäksi vaikka vähäinen osanottajamäärä oli toisinaan turhauttavaa.

Asiasanat: asukastoiminta, yhteisö, sosiaalinen pääoma, positiivinen välittäminen

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme of Service Management

MARJUKKA LEHTONEN:

Improving the Resident Activities in VTS-homes in Kaukajärvi

Bachelor's thesis 58 pages, appendices 5 pages
May 2013

The purpose of this thesis was to create resident activities in rental houses provided by VTS-homes. The activities were specially directed to senior residents. The goal was to increase comfort of living, sense of security and positive caring among the residents. Mutual interaction between the residents could also decrease occupant turnover and increase the respect of own neighborhood.

This thesis consists of two main sections, theory and description of the project. The research method was action research. In this thesis, the development work and research were carried out at the same time. Action research was supported by inquiry and observation. The concepts of resident activities and living comfort are explained in the theory section. The development work and its results are explained in the description of the project.

Based on the results, the residents who participate in mutual interaction consider it important for the comfort of living. Mutual interaction between the residents is perceived as an important part of people's lives and social interaction. Events organized for the residents were considered important although the attendance of a minor number of participants was sometimes disappointing.

Key words: residential activity, community, social capital, positive caring

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TAUSTATIEDOT	7
2.1	VTS-kodit	7
2.2	Tampereen Vuokratalosäätiö	7
2.3	Vilusen Rinne Oy.....	8
2.4	VTS Kiinteistöpalvelu Oy.....	8
2.5	VTS-kotien Kaukajärven vuokratalot	8
2.6	Asumisviihtyvyys VTS-kodeissa.....	10
3	ASUKASTOIMINTA	12
3.1	Asukastoiminnan mahdollisuudet.....	12
3.2	Asukasdemokratia.....	14
3.2.1	Asukaskokous	15
3.2.2	Asukastoimikunta.....	15
3.3	Kolmannen sektorin luomat mahdollisuudet asukastoiminnalle	16
4	YHTEISÖLLISYYS.....	20
4.1	Yhteisöllisyys ja yhteisöt	20
4.2	Yhteisöllisyyden muodostuminen.....	21
4.3	Yhteisöllisyys ja turvallisuus	22
4.4	Yhteisöllisyys ja yksityisyys	23
5	TUTKIMUKSEN LÄHESTYMISTAPA JA MENETELMÄT	25
5.1	Toimintatutkimus.....	25
5.2	Tutkimusmenetelmät.....	25
5.2.1	Kysely	26
5.2.2	Haastattelu.....	27
5.2.3	Havainnointi.....	28
5.2.4	Aivoriihityöskentely.....	28
6	ASUKASTOIMINNAN KEHITTÄMISPROJEKTI	30
6.1	Kehittämisprojektin käynnistys	30
6.2	Taustakartoitus ja asukastoiminnan kehittäminen	31
6.3	Kolmas sektori osana asukastoiminnan kehittämisprojektia	32
6.4	Asukaskysely	33
6.4.1	Asukaskyselyn tulokset.....	34
6.4.2	Avoimet vastaukset	38
6.5	Havainnointi ja haastattelut.....	39
7	TOTEUTUNEET KERHOT	42
7.1	Atk-kerho	42

7.2 Turinakerhot.....	43
7.2.1 Turinatupa Solkikatu 6.....	44
7.2.2 Turinakerho Muinaishaudankatu 1-3	44
7.2.3 Korppukerho Muinaishaudankatu 3 C-D	45
7.3 Peli-illat.....	45
7.3.1 Peli-ilta Solkikatu 6.....	46
7.3.2 Peli-ilta Muinaishaudankatu 1-3	46
8 POHDINTA.....	48
LÄHTEET	51
LIITTEET	54
Liite 1. Asukaskysely	54
Liite 2. ATK-kerho mainos	55
Liite 3. ATK-kerho kävijämäärät	56
Liite 4. Solkikatu 6 peli-ilta mainos	57
Liite 5. Muinaishaudankatu 1-3 peli-ilta mainos.....	58

1 JOHDANTO

Suomalainen yhteiskunta on muuttunut vuosikymmenten saatossa. Nykypäivän suurissa asutuskeskuksissa ongelmiksi muodostuvat kulttuurien yhteentörmäykset, turvattomuuden tunne ja ulkopuolisuus omasta asuinympäristöstä. Naapurit ovat tuntemattomia toisilleen ja vanhanajan kyläyhteisöt vain legendaa. Eri taustoista vuokrataloihin muuttavat ihmiset, välinpitämättömyys ja yksilön korostus ovat haaste taloyhtiöille. Positiivinen välittäminen ja sen luoma yhteisöllisyys ovat tavoittelemisen arvoisia asioita. Nämä asiat vaikuttavat niin asukkaiden viihtyvyyteen ja sosiaaliseen pääomaan kuin talojen kustannustehokkuuteen. Kuuselan (2012) mukaan yhteisöllisyys on yksi tärkeä tekijä sille, että ihminen tuntee asuinympäristönsä omakseen.

Tämän projektin tarkoituksena oli vahvistaa asukastoimintaa VTS-kotien Kaukajärven kohteissa. Projektin tavoitteena oli aikaansaada uudenlaista asukastoimintaa talojen sisällä sekä tukea ja kehittää jo olemassa olevaa toimintaa. Asukastoiminnan kehittämisessä otettiin erityisesti huomioon VTS-kotien varttuneemmat asukkaat, vaikka varsinaisia ikärajoja toiminnalle ei asetettu. Asukastoiminnan avulla pyrittiin lisäämään kerhotilojen aktiivista käyttöä, asumisviihtyvyyttä, asukkaiden turvallisuuden tunnetta sekä yhteisöllisyyttä. Hanke oli niin sanottu pilottihanke: projektista saatujen tulosten perusteella samaa toimintamallia voidaan käyttää myös muissa VTS-kotien kohteissa.

Projektin tavoitteena oli löytää toimijoita talojen sisältä ja yhdessä heidän kanssaan toteuttaa asukastoiminnan kehittämisprojektia. Tämä opinnäytetyö oli toiminnallinen tutkimus, jonka avulla pyrittiin ratkaisemaan käytännön ongelmia ja saamaan aikaan muutosta. Toiminnallisen tutkimuksen tukena käytettiin kyselyä, haastattelua ja havainnointia. Opinnäytetyö koostuu tekemisestä ja sen kuvauksesta.

2 TAUSTATIEDOT

2.1 VTS-kodit

Tampereen Vuokratalosäätiö, Vilusen Rinne Oy ja VTS Kiinteistöpalvelu Oy muodostavat yhdessä VTS-kodit. VTS-kodit on Tampereen suurin vuokra-asuntojen tarjoaja, jonka tarkoituksena on vuokrata yleishyödyllisessä tarkoituksessa kohtuuhintaisia asuntoja eripuolilta Tamperetta. Painopiste on sosiaalisessa asuttamisessa. VTS-kotien arvoja ovat kustannustehokas toiminta, monipuolinen ja laadukas asuntokanta, avoimuus ja toimiva asukasdemokratia. (VTS-kodit 2011, 3, 6.)

VTS-kodit pyrkii tarjoamaan asuntoja erilaisille ihmisille vaihteleviin tarpeisiin. Asuntokantaan kuuluu kerros-, pienkerros-, luhti- ja rivitaloja. Asuntokoot vaihtelevat pienistä yksioista isoihin perheasuntoihin. Asukkaille halutaan tarjota turvallinen ja pysyvä koti. Asukkaalla ei ole vuokrasopimuksen irtisanomisuhkaa, kunhan hän hoitaa velvollisuutensa vuokralaisena. VTS-kotien vuokrataso on vakaa ja joustavan vuokrauspalvelun ansiosta asuntoa on mahdollista vaihtaa asumistarpeen mukaan. (VTS-kodit n.d.a)

2.2 Tampereen Vuokratalosäätiö

Tampereen Vuokratalosäätiö on vuonna 1970 Tampereen kaupungin perustama yleishyödyllinen säätiö, joka toimii omakustannusperiaatteella (VTS-kodit n.d.a). Tämä tarkoittaa, että vuokralaiselta peritään vuokrana enintään se määrä rahaa, joka tarvitaan muiden tuottojen lisäksi kattamaan asuntojen ja niihin liittyvien tilojen rahoitus (Viiala 2006, 14). Säätiön tarkoituksena on säädekirjansa mukaisesti tarjota asuntoja mahdollisimman edullista vuokraa vastaan vähävaraisille, lapsiperheille, invalideille, nuorille pareille tai muuten sosiaalisesti erityisessä asunnontarpeessa oleville henkilöille, joilla on vaikeuksia vuokrata tarvettaan vastaavaa asuntoa. Tampereen vuokratalosäätiön missiona on omalla toimialallaan parantaa tamperelaisten asumista. (Jantunen 2013.)

Tampereen kaupunginvaltuusto valitsee säätiön hallituksen. Tampereen Vuokratalosäätiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä, jotka valitaan nelivuotisen toimikauden ajaksi. (Vuosikertomus 2010, 8.) Hallitukseen valitaan asu-

kasjäsenet asukastoimikuntien nimeämistä henkilöistä. Asukaskäseniä koskevat samat velvoitteet kuin muitakin hallituksen jäseniä. Asukaskäsen edustaa asukkaita. (VTS-kodit 2013.)

2.3 Vilusen Rinne Oy

Vilusen Rinne Oy on Tampereen kaupungin omistama kiinteistöosakeyhtiö. Se tarjoaa noin 1 000 omakustannehintaista vuokra-asuntoa Kaukajärven, Annalan ja Levonmäen alueella. Myös näiden kiinteistöjen hoidossa noudatetaan omakustannusperiaatetta. Tampereen Vuokratalosäätiöllä ja Vilusen Rinne Oy:lla on yhteinen organisaatio. (VTS-kodit n.d.a)

2.4 VTS Kiinteistöpalvelu Oy

VTS Kiinteistöpalvelu on Tampereen Vuokratalosäätiön tytäryhtiö. Se tuottaa suurimman osan VTS-kotien taloteknisestä ylläpidosta. Kiinteistön ylläpitoprosessi toimii Tampereen kaupungin tilaaja – tuottaja -mallin mukaisesti. Tampereen Vuokratalosäätiö toimii tilaajana ja VTS Kiinteistöpalvelu Oy tuottajana. Kiinteistönpito pohjautuu pitkäjänteiseen elinkaariajatteluun. VTS Kiinteistöpalvelu Oy kilpailuttaa, ohjaa, tarkastaa ja valvoo Tampereen Vuokratalosäätiön ohjeiden mukaisesti muun muassa budjetoidut vuosittaiset korjaustyöt, kiinteistöhoiton, -siivouksen ja lvi-huoltotyöt. (VTS-kodit n.d.a)

2.5 VTS-kotien Kaukajärven vuokratalot

Kaukajärven alue kaavoitettiin vuonna 1964 ja ensimmäiset kerrostalot valmistuivat vuotta myöhemmin. Kaukajärven kerrotaan olevan Tampereen ensimmäinen lähiö. Alueen 1960-luvulta alkanut kasvu asumalähiöksi jatkuu yhä edelleen tänä päivänä. Nykyisin Kaukajärven kaupunginosa ulottuu kaupungin itärajalle saakka, asukasluvun ollessa noin 11 000 asukasta. Läheltä löytyvät palvelut, hyvät kulkuyhteydet ja luonnonläheisyys tekevät Kaukajärvestä houkuttelevan asuinalueen. (Tampereen kaupungin kulttuuripalvelut 2011.)

Asukastoiminnan kehittämisprojektiin osallistuneet VTS-kotien Kaukajärven vuokratilat sijaitsevat kaikki Juvankadun välittömässä läheisyydessä aivan Kaukajärven palveluiden vieressä. Vuokratilat on rakennettu vuosien 1968 ja 2012 välillä. (VTS-kodit n.d.a) Alla oleva kuva 1 havainnollistaa projektiin osallistuneiden vuokratilojen sijaintia suhteessa toisiinsa (Google Maps).

KUVA 1. VTS- kotien sijoittuminen Kaukajärvellä. (Google Maps)

Asukastoiminnan kehittämisprojektiin osallistuneet VTS-kotien Kaukajärven talot sijoituivat niin, että Muinaishaudankadulla oli neljä, Riipuksenkadulla kaksi ja Solkikadulla kolme vuokrataloa. Muinaishaudankadulla taloilla 1-3 ja 3 C-D oli omat asukastoimikuntansa eli asukastoimikuntia oli kaksi samassa pihapiirissä. Riipuksenkadulla taloilla oli yhteinen asukastoimikunta. Solkikatu kuudessa oli kaksi erillistä taloa, joilla oli oma asukastoimikuntansa ja Solkikatu seitsemällä omansa. (VTS-kodit n.d.a.)

2.6 Asumisviihtyvyys VTS-kodeissa

Asumisviihtyvyys käsitteenä koostuu monista asioista. Asumisviihtyvyyteen vaikuttaa se, kuinka yksilö kokee asumisympäristön, palvelut ja alueen muut asukkaat. (Laurila, Mäkelä, Mäkipää & Salminen n.d.) Asumisviihtyvyyden voidaan katsoa olevan yksilön subjektiivinen käsitys, joka perustuu asumisympäristön havainnointiin. Yksilöt ovat kuitenkin erilaisia, jolloin kokemukset asumisviihtyvyydestä voivat erota toisistaan samankin alueen sisällä. (Aunola & Ojanen 1999, 8.) Asumisviihtyvyyttä voidaan kasvat-
taa viihtyisän ja turvallisen asuinympäristön sekä toisten huomioon ottamisen keinoin. (VTS-kodit 2010).

VTS-kodit pitävät vuokratatolot omalla toiminnallaan hyvässä kunnossa ja remontteja tehdään sekä suunnitelmallisesti että aina tarvittaessa. VTS-kodeilla on käytössä Suomessa ainutlaatuinen ”Pisteet kotiin”-asukasetujärjestelmä, joka on kehitetty yhteistyös-
sä asukkaiden edustajien kanssa. Asukasetujärjestelmän tarkoituksena on palkita pitkä-
aikaisesta asumisesta sekä rohkaista asukkaita osallistumaan asukastoimintaan ja ylei-
sen asumisviihtyvyyden parantamiseen. ”Pisteet kotiin”-järjestelmässä asukkaalle ker-
tyy etupisteitä asumiskuukausista, vuokranmaksun suorittamisesta ajallaan, kotivakuu-
tuksesta sekä mahdollisesta osallisuudesta asukastoimintaan. Pisteitä voi käyttää asun-
non korjauksiin, varustetason kohottamiseen tai hankintoihin VTS-kotien rajaamien
vaihtoehtojen puitteissa. (VTS-kodit n.d.b)

Talojen ja asuntojen kunnossapidon ohella koetaan tärkeäksi asuinympäristön sosiaali-
nen viihtyvyys ja turvallisuus. Viimeksi mainittua pyritään parantamaan yhteistyössä
asukkaiden kanssa. Asumisviihtyvyyden ja turvallisuuden takaamiseksi VTS-kodeissa
on järjestyssäännöt, joita jokaisen asukkaan tulee noudattaa. Asukas on vastuussa myös
vieraistaan. (VTS-kodit n.d.a.) Asumisrauhan turvaamiseksi VTS-kodit on kehittänyt
asukkaiden koulutus- ja ongelmanratkaisuun perustuvia asukaskokouskäytäntöjä. Lisäk-
si kiinteistöissä on tarpeen ilmetessä tai ennaltaehkäisevästi ns. oma vartija-toimintaa ja
piirivartiointia, jotka hoidetaan ammattilaisvoimin. (Jantunen 2013.)

Hyvään sosiaaliseen viihtyvyyteen kuuluu toisten ihmisten kunnioitus ja hyväksyminen.
(Eloranta & Punkanen 2008, 37). Voidaan ajatella, että käsitteeseen koti kuuluu myös
asumisympäristö ja samassa yhteisössä asuvat ihmiset. Myönteisellä ja osallistuvalla
asenteella ympäristöä kohtaan saavutetaan yhteisöllisyyden ja turvallisuuden tunne.

Asumisviihtyvyyttä voidaan lisätä ajattelemalla, miten omaa viihtyvyyttään voi parantaa ja mitä voi tehdä ympäristönsä ja yhteisönsä hyväksi. (Viiala 2006, 29.) Ympäristön viihtyisyys on osa asumisviihtyvyyttä (Eloranta & Punkanen 2008, 37).

3 ASUKASTOIMINTA

3.1 Asukastoiminnan mahdollisuudet

Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa on säädetty, jotta asukkaiden välille voi kehittyä positiivista yhteishenkeä. Asukastoiminnan ei tarvitse olla pelkkiä kokouksia ja virallista toimintaa. Asukastoiminnan avulla päästään vaikuttamaan oman talon hallintoon ja maksettaviin kustannuksiin, mutta lisäksi positiivisella asukastoiminnalla saadaan paljon muuta yhteistä hyvää aikaan. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni asukas osallistuu toimintaan tavalla tai toisella. Hyvän asukastoiminnan pohjalla on myönteinen asenne omaan asuinympäristöön ja naapureihin. (Viiala 2006, 5-6, 28-29.)

Toimiakseen asukastoiminta tarvitsee tietynlaisia resursseja. Asukasaktiivien lisäksi tarvitaan tila, jossa toimintaa voidaan järjestää. Tähän käyttöön sopivat erilaiset kerhotilat tai muut vapaina olevat tilat. (4-V hanke n.d.) On kuitenkin syytä huomioida, että käyttämättöminä nämä tilat ovat merkityksettömiä. Vasta niissä toteutettu toiminta tekee tilat tärkeiksi. (Kopomaa n.d., 64-65.) Toiminnan järjestämiseen yhteisissä tiloissa tulee kysyä asukastoimikunnalta lupa. Samalla voidaan neuvotella mahdollisesta asukastoiminnan saamasta rahallisesta tuesta. Rahallisen panostuksen ei tarvitse olla suuri kun toiminta toteutetaan yhdessä talkootyönä, osallistujien taitoja hyödyntäen. (4-V hanke n.d.) Kerhotilojen koko ja varustetaso vaikuttaa toiminnan mahdollisuuksiin ja laajuuteen. Tilojen käytön organisointi ja kunnollinen suunnittelu jo rakennusvaiheessa voi lisätä käyttöastetta ja kustannustehokkuutta. Kesäkaudella kerhotilan merkitys asukastoiminnassa pienenee toiminnan siirtyessä pihamaalle. Tällöin siisti ja varustelultaan hyvä piha-alue on tärkeä myös yhteisöllisyyden kannalta. (Lång 2011, 54-58.)

Yhteisissä tiloissa järjestettävä asukastoiminta voi olla vapaamuotoista tai ohjattua toimintaa. Toiminta voi olla erilaisille ikäryhmille suunnattua tai kaikille avointa tekemistä, viikoittain tai tarpeen mukaan tapahtuvaa. Tarkoituksena on, että asukkaat yhdessä osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja kerhojen toteutukseen. Kun vastuu jaetaan useamman asukkaan kesken, ei työtaakka koidu liian suureksi. Tämänkaltaisen omaehtoisen asukastoiminta on miellyttävä tapa tutustua naapureihin ja viettää yhdessä aikaa.

Toiminta on tasa-arvoista kun kulut pidetään alhaisina, jolloin myös vähävaraisilla asukkailla on mahdollisuus osallistua yhteiseen tekemiseen. (4-V hanke n.d.)

Asukkaat sitoutuvat eri tavoin yhteistoimintaan. Tätä sitoutumista voidaan kuvata sisäkkäisillä kehillä (kuvio 1). Keskellä on yleensä suhteellisen pieni, aktiivisen toiminnan joukko. Tämä joukko toimii järjestäjän- ja vastuunkantajan roolissa. Seuraavalla kehällä ovat toimintaan osallistuvat henkilöt, jotka eivät kuitenkaan ole kiinnostuneita vastuurooleista. Kolmannella kehällä ovat mahdolliset osallistujat ja kiinnostuneet, jotka eivät syystä tai toisesta ole löytäneet itselleen sopivaa tapaa tai aikaa osallistua toimintaan. Uloimmalla kehällä ovat henkilöt, jotka eivät ole kiinnostuneita tai halukkaita osallistumaan toimintaan. (Koivu & Partanen 2006: 31.)

KUVIO 1. Koivun ja Partasen (2006) teoria sisäkkäisistä kehistä.

Koivun ja Partasen (2006, 31) mukaan resurssien ja tukirakenteen, joiden puitteissa toimintaa ja yhteisöllisyyttä syntyy, tulisi olla pysyviä. On myös vuokrankantajan kannalta edullista vaalia positiivisen sitoutumisen halua, joka asukkaiden elämänlaadun lisäksi kohottaa oman talon arvostusta. Mitä enemmän talosta välitetään asukkaiden toimesta sitä parempana tilat pysyvät. (Korhonen & Takala 2007, 62.)

VTS-kodit tukee asukastoimintaa muun muassa tarjoamalla mahdollisuuden kerhotoiloihin ja myöntämällä toimivalle asukastoimikunnalle vuosittain talon asuineliöiden pe-

rusteella muodostuvan summan rahaa. Tällä rahalla on tarkoitus toteuttaa asukkaille yhteistä toimintaa. Tämän lisäksi asukkaita tuetaan asukastoiminnan järjestämisessä tarjoamalla koulutusta, julkaisemalla aineistomateriaalia asukasdemokratiasta ja toteuttamalla erilaisia asukastoimintaan nitoutuvia projekteja ja tapahtumia. Kolme kertaa vuodessa ilmestyvä Asukasviesti-lehti sisältää innostavia tarinoita eri kohteiden asukastoiminnasta ja antaa täten toimintaideoita muidenkin vuokratalojen käytettäväksi. (VTS-kodit n.d.a)

3.2 Asukasdemokratia

Asukasdemokratian avulla jokaisen talon asukkaan on mahdollista osallistua oman talonsa hallintoon ja vaikuttaa maksamiinsa kustannuksiin. On asukkaista kiinni miten talo toimii. He yhdessä, omalla toiminnallaan luovat talon ilmapiirin. Välinpitämättömyys asuinympäristöä kohtaan lisää korjaus- ja huoltotarvetta ja tämän kautta vuokran korotuspainetta. Voidaan sanoa, että myönteisesti aktiivinen asukastoimikunta auttaa vuokrataloyhteisöä eteenpäin. (Viiala 2006, 5.)

Asukasdemokratia pohjautuu lakiin yhteishallinnosta vuokrataloissa (1990/649). Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa on säädetty vuokrataloasukkaiden turvaksi ja yhteistyön rakentamiseksi asukkaiden ja omistajien välille (Viiala 2006, 17). Käytännössä tämä tarkoittaa, että asukkailla on oikeus saada tietoa talon kunnosta, hoidosta ja taloudenpidosta. Asukkailla on asukastoimikunnan kautta esitys- ja neuvotteluvaltaa kun keskustellaan talon korjauksista ja hankinnoista. Näitä voivat olla muun muassa talousarvioon kuuluvat korjaustoimenpiteet, pitkänajan korjaussuunnitelmat ja vuokranmäärittämisesitykset. Asukkailla on oikeus valvoa hoito-, huolto ja korjaustoimenpiteiden toteutumista sekä päättää järjestyssääntöjen sisällöstä ja kerhohuoneiden tai vastaavien yhteisten tilojen käytöstä. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2013.)

VTS-kotien asukasdemokratia on asukkaiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Tämä yhteistyö antaa asukkaille mahdollisuuden vaikuttaa asuinympäristöön. Tavoitteina ovat hyvä asumisviihtyvyys, kiinteistöjen arvon säilyminen, asumisturvallisuus ja kilpailukyinen vuokra. VTS-kotien asukastoimikunnissa on kaikkiaan yli 850 jäsentä ja toimihenkilöä. (VTS-kodit n.d.a.)

3.2.1 Asukaskokous

Asukasdemokratian perustana on asukaskokous, joka kutsutaan koolle vähintään kerran kalenterivuodessa. Asukaskokous tulee kutsua koolle myös silloin, jos yksi kymmenesosa talon äänioikeutetuista asukkaista pyytää sen koollekutsumista jonkin tietyn asian vuoksi. (Viiala 2006, 17.) Ensisijaisesti asukaskokouksen koollekutsu kuuluu asukastoimikunnalle. Jos talossa ei ole toimivaa asukastoimikuntaa tai talo on uusi, koollekutsumin hoitaa talon omistaja tai isännöitsijä. Asukaskokouksen kutsu tulee jakaa jokaiseen huoneistoon ja ilmoitustauluille vähintään viikkoa ennen kokousta. Kutsusta tulee käydä ilmi asukaskokouksen pitopaikka, aika, kokouksessa käsiteltävät asiat ja koollekutsuja. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2008a, 11- 12.)

Asukaskokouksessa äänioikeutettuja ovat kaikki 18-vuotiaat talossa vakituisesti asuvat asukkaat. Talossa olevien liike- ja toimitilojen haltijoiden äänioikeutta on rajattu niin, että heille kuuluu huoneistoa kohden ainoastaan yksi ääni. Talon omistajalla ei ole äänioikeutta tai vaalikelpoisuutta. Samaan toimielimeen esimerkiksi asukastoimikuntaan voidaan valita vain yksi henkilö asuinhuoneistoa kohden. (Laki yhteishallinnosta vuokraloissa 1990/649, 5§.)

Asukkailla on mahdollisuus päättää siitä, miten yhteishallintolaissa asukkaille määritellyt tehtävät hoidetaan. Asukaskokous voi valita asukastoimikunnan tai tarvittaessa asukastoimikuntia. Asukastoimikunnan sijasta voidaan valita luottamushenkilö, joka toimii yhteyshenkilönä talon sisällä ja talosta ulospäin. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus n.d., 17.) Asukaskokouksessa tehtävät päätökset tapahtuvat enemmistöperiaatteella. Eli äänestyksen jälkeen päätökseksi tulee se ehdotus, jota yli puolet läsnäolijoista kannattaa. Henkilövaaleissa kuitenkin eniten ääniä saanut ehdokas tulee valituksi. (Viiala 2006, 18.)

3.2.2 Asukastoimikunta

Asukaskokous voi perustaa asukastoimikunnan ja täten antaa yhteishallintolaissa asukkaille määritellyt tehtävät toimikunnan hoidettaviksi. Äänioikeuden omaavat asukkaat valitsevat jäsenet vaalikelpoisten asukkaiden keskuudesta. Asukastoimikunta on siis ainoastaan asukkaista koostuva toimielin. Asukastoimikuntaa perustettaessa päätetään

jäsenmäärä ja toimikunnan toimikausi, joka voi enimmillään olla kaksi vuotta. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus n.d., 17.)

Asukastoimikunta valitsee joukostaan puheenjohtajan, sihteerin, taloudenhoitajan ja mahdolliset muut toimihenkilöt, jos heitä ei ole valittu jo asukaskokouksessa. Asukastoimikunnan puheenjohtaja toimii talon edustajana eli hän toimii tiedonvälittäjänä asukkaiden ja yhtiön välillä. (VTS-kodit 2013.) Tavallisesti puheenjohtaja ottaa osaa asukkaiden edustajana yhteisiin toimielimiin. Lisäksi puheenjohtajalta toivotaan aktiivisuutta asukastoiminnan vetäjänä ja asukkaiden aktivoijana. On kuitenkin toivottavaa, että asukastoimikunta toimii aktiivisesti yhdessä, jotta puheenjohtajan osaksi ei kertyisi liikaa tehtäviä. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2008b.)

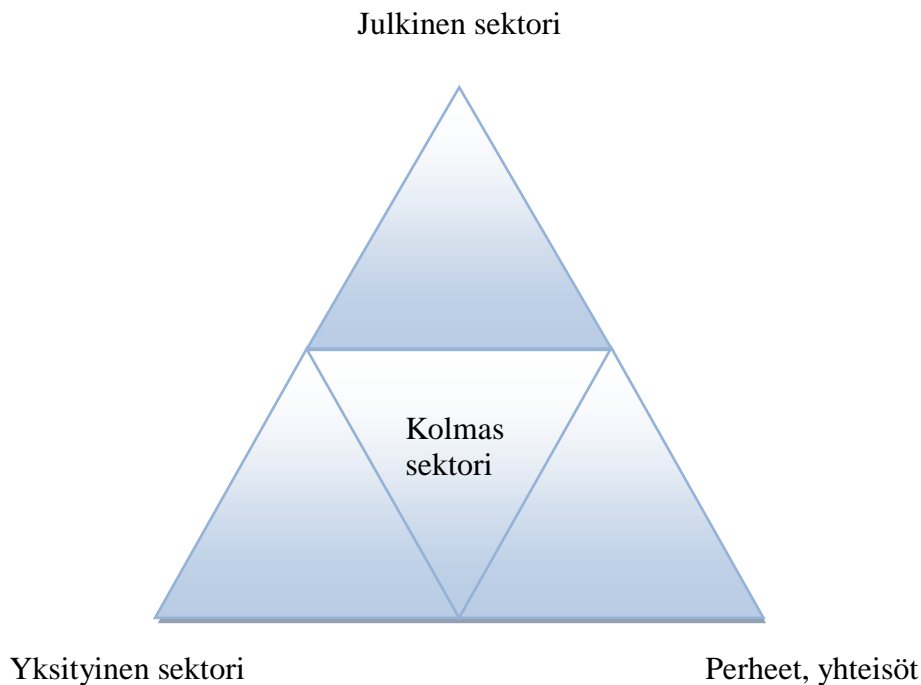
Asukastoimikunnan tärkeimpiin tehtäviin kuuluu vaikuttaminen talon vuokriin, tuleviin korjauksiin sekä huollon ja siivouksen järjestämiseen. Asukastoimikunta voi antaa lausuntoja näissä asioissa. Lisäksi asukastoimikunnat saavat päättää muun muassa miten yhteisiä tiloja ja piha-alueita käytetään sekä talkoiden ja muiden yhteisten tilaisuuksien järjestämisestä. (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus 2012.) Asukastoimikunnalta odotetaan yhteishallintolain mukaisen roolin ohella toiminnallisuutta. Toimikunnan tehtävänä on järjestää taloon asukastoimintaa kuten talkoita, tapahtumia ja erilaisia tempauksia. (VTS-kodit 2013.)

3.3 Kolmannen sektorin luomat mahdollisuudet asukastoiminnalle

Yhteiskunnassa toimii julkinen ja yksityinen sektori eli valtio ja kunnat sekä yksityiset yritykset. Näiden sektoreiden väliin jäävää aluetta kutsutaan kolmanneksi sektoriksi. (Harju 2006, 15.) Kolmannen sektorin ohella nimityksenä saatetaan käyttää eri termejä kuten vapaaehtoissektori tai voittoa tavoittelematon sektori. Termeillä viitataan toimintaan, jota ei ylläpidetä verovaroin, mutta sen avulla ei myöskään pyritä tuottamaan voittoa. Kolmannen sektorin toimintaa leimaa yleishyödyllisyys. Kolmas sektori muodostuu erilaisista järjestöistä, yhdistyksistä, säätiöistä ja uusosuuskunnista. (Jokinen & Saaristo 2002, 250-251.) Näiden toimijoiden tavoitteena on ajaa jäsentensä etua yhteiskunnassa. (Laamanen, Ala-Kauhahuoma & Nouko-Juvonen 2002, 22-23.) Möttösen ja Niemelän (2005) mukaan kolmannen sektorin toiminnassa korostuvat ääni ja palvelu. Eli järjestön edustajien tulee pitää jäsenistön puolia ja tuoda heidän äänensä esille. Palvelulla viita-

taan järjestön tuottamaan palveluun, jota jäsenistö tarvitsee. (Möttönen & Niemelä 2005, 152.)

Suomessa kolmannen sektorin tuottamat palvelut nähdään julkisen sektorin jatkeena. Näiden kahden sektorin ajatellaan ennen kaikkea toimivan yhteistyössä ja täydentävän toisiaan. Palveluiden tuottamisen siirtäminen yksityiselle- tai kolmannelle sektorille on julkisen sektorin tapa säästää kustannuksissa. Kolmas sektori ei kuitenkaan tarkoita jäännös- tai välikategoriaa vaan se on joissain määrin itsenäistymässä. Kolmannen sektorin eduksi on katsottu sen kyky reagoida nopeasti havaittuihin ongelmiin sekä mahdollisuus sektorirajat ylittävään toimintaan. Yhteiskunnassa on siirrytty yhä enemmän kohti monitoimijamallia, joka tarkoittaa monimuotoista yhteistyötä kaikkien näiden kolmen sektorin välillä. (Helander 1998, 15, 137-139.) Niin kutsutun welfare mix suuntauksen mukaan julkinen sektori hoitaisi vain osan palveluista ja loppuosa koostuisi itseavusta, ihmissuhteista, järjestö- ja vapaaehtoistyöstä sekä kaupallisista palveluista. Erilaisia toimintamalleja yhdistelemällä uskotaan saavan parempia tuloksia. (Jokinen & Saaristo 2002, 135.) Julkinen sektori on velvollinen järjestämään ihmisten tarvitsemat peruspalvelut, yksityiseltä sektorilta on mahdollista ostaa tarvitsemansa palvelut ja kolmas sektori painottuu sosiaaliseen kanssakäymiseen ja tätä kautta elämänlaadun parantamiseen. Tämän lisäksi ihmisellä on hänen omat verkostonsa kuten perhe. (Saukkonen 2003, 31.) Sukulaissuhteisiin ja kotitalouksiin perustuvista verkostoista kuulee toisinaan käytettävän nimitystä neljäs sektori (Helander 1998, 24). Kuviossa 2 on esitetty kolmannen sektorin sijoittuminen vanhuksen palveluverkostossa Saukkosen (2003, 31) mukaan. Kuvion tuottama tieto sopii sellaisiin tilanteisiin, joissa mietitään julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin sijoittumista toisiinsa nähden. Kolmannen sektorin voidaan nähdä sijoittuvan muiden sektoreiden leikkauskohtaan. (Helander 1998, 28.)

KUVIO 2. Kolmannen sektorin rooli vanhuksen palveluverkostossa (Saukkonen 2003)

Kolmas sektori itsessään näyttää laajenevan. Edellytyksiä tälle luo muun muassa vapaa-ajan lisääntyminen, väestön ikääntyminen ja keskimääräisen eliniän piteneminen. (Helander 1998, 12.) Tämä tarkoittaa, että kolmannen sektorin tarjoamille palveluille on yhä enemmän tarvetta. Samalla kolmannen sektorin tekijöiden, eli vapaaehtoisten auttajien määrä on lisääntynyt ihmisten hakiessa työn ulkopuolista tekemistä. (Haarni 2010, 33.) Myös kommunikaatiovälineiden ja globalisaation voidaan katsoa avittaneen kolmannen sektorin kasvua. Lisäksi julkisen sektorin säästöpainet ovat siirtäneet palveluiden tuottamisen tarpeita toiseen suuntaan, kohti kolmatta sektoria. Kolmannen sektorin toivotaan takaavan tasavertaiset palvelut kaikille kansalaisille. Mieluiten tämän nähtäisiin tapahtuvan julkisen sektorin valvomana ja osittain rahoittamana (Helander 1998, 12.)

Kolmannen sektorin ja järjestötyön vahvuudet ovat vapaaehtoisessa osallistumisessa kerho-, seura- ja harrastustoimintaan. Toiminnan tavoitteena on luoda edellytykset osallisuudelle, välittämiselle ja tilanteiden jakamiselle. Järjestöt itse kokevat, että heidän tehtävänsä on toimia yhteisöllisyyden luojina ja ylläpitäjinä. Järjestötyöhön liitetään usein myös mielikuva projekti-, yhteistyö-, koulutus- ja kokeilutoiminnasta. (Möttönen & Niemelä 2005, 152-153.) Sosiaali- ja terveysministeriön Kansalaisjärjestötoiminnan strategia raportissa (2003) tuodaan esille, että hyvinvointiyhteiskunnan ulkopuolelle jää

aina ihmisryhmiä. Hyvinvointivaltio ei ole päässyt eroon ihmisten eriarvoistumisesta ja köyhyydestä. Näiden tapausten tunnistaminen ja yhteistyössä toimiminen heidän kanssaan on kansalaisjärjestöjen tärkein ja merkittävin tehtävä. (Möttönen & Niemelä 2005, 74-75.)

4 YHTEISÖLLISYYS

4.1 Yhteisöllisyys ja yhteisöt

Tutkimusten mukaan 15- 25-vuotiaista yli kolmasosa tapaa ystäviään päivittäin kun muiden ikäryhmien kohdalla näin teki alle kymmenesosa vastaajista. Ystävien tapaaminen vähenee siis huomattavasti iän lisääntyessä. Toisaalta yli 65-vuotiaiden keskuudessa sukulaisia tavattiin useammin kuin nuorten keskuudessa. Suvun kilpailijaksi ovat kuitenkin nousseet sellaiset sosiaaliset ryhmät, joihin ihmiset kuuluvat omasta tahdostaan. (Zacheus 2008, 35-37, 57-59.) Monelle työyhteisö on riittävä sosiaalinen verkosto. Vapaa-ajalla yksin oleminen voi olla kaivattua vastapainoa hektiselle työtahdille. Työn ja työyhteisön puuttuessa elämä saattaa kuitenkin tuntua yksinäiseltä. Vapaa-aikaa on enemmän, mutta sosiaalisia suhteita vähemmän. (Heiskanen & Saaristo 2011, 133.) Yleisesti voidaan sanoa, että lapsiperheillä ja vanhuksilla elämä on enemmän sidoksissa asuinalueeseen kuin työssäkäyvillä, joille työpaikka on keskeinen osa arjen elinympäristöä. (Turvallinen kaupunki 2013).

Sosiaaliset suhteet pohjautuvat yhä tänä päivänä perhe-, työ-, opiskelu- tai harrastuspiireistä löytyviin sosiaalisiin suhteisiin. Tälle ajalle on kuitenkin tyypillistä sosiaalisten suhteiden ja yhteisöjen, joihin kuulumme vaihtelu ja muokkautuminen. Aikuisväestöllä on nykypäivänä mahdollisuus valita yhteisöt, joihin he haluavat kuulua. He voivat antaa yhteisölle itsestään sen verran kuin tahtovat. (Kopakkala 2005, 31.) Yhteisöön kuuluminen voi olla myös tilannesidonnaista. Yhdessä ololla ei välttämättä ole päämäärää ja yhteisöllisyys on kevyttä. Tällaisissa yhteisöissä harvoin on velvoitetta säännölliseen osallistumiseen. (Jokinen & Saaristo 2002, 256.) Yhteisöön kuuluminen voidaan kokea hyvin tärkeäksi vaikka toiminnassa ei oltaisi aktiivisesti mukana. Konkreettisen tekemisen kautta yhteenkuuluvuuden tunne kuitenkin voimistuu. (Kopakkala 2005, 31.)

Yhteisöllisyys rakentuu yhteisön ympärille, joka toimii yhdessä tai jakaa yhteisiä ajatuksia. Yhteisöllisyys on muutakin kuin yhteistä toimintaa, siihen liittyy positiivista välittämistä ja tunnesiteitä. Yhteisöllisyyden kuuluisi lähteä ihmisestä ja keskinäisestä välittämisestä. (Sointukangas 2011, 21, 56.) Lång mainitsee raportissaan (2011, 36), että yhteisö on yksilöiden, heidän persooniensa ja voimavarojensa summa. Täten kahta samanlaista yhteisöä ei ole olemassa.

4.2 Yhteisöllisyyden muodostuminen

Yhteisöllisyys, joka ei pohjautu esimerkiksi perhesuhteisiin on niin sanottua uusyhteisöllisyyttä, joka perustuu yksilön omiin toiveisiin ja kiinnostuksenkohteisiin (Koivu & Partanen 2006, 9). Yhteisöllisyyden aikaansaaminen on helpottunut globalisaation ja uuden teknologian vuoksi. Tämän seurauksena nykypäivänä on vaivattomampaa löytää yhteisö, jonka osana voisi toimia. Nykypäivän yhteisöt, joihin kuulumme ovat kuitenkin laajoja ja monimutkaisia kokonaisuuksia. Yhteisöllisyys vaatii yksilöltä hyviä sosiaalisia taitoja. (Shirky 2008, 14-21.) Ennen sosiaalisia taitoja opittiin suurperheessä tai tiiviissä kyläyhteisössä, nykyisin opiskelemme niitä muun muassa koulussa (Kopakkala 2005, 44).

Yhteisöllisyyden aikaansaamiseksi vuokrataloissa tulisi löytää asukkaita yhdistäviä tekijöitä, jotka saavat heidät toimimaan yhdessä ja samaistumaan toisiinsa. Tällaisia asioita voivat olla esimerkiksi sama elämäntilanne, samat arvot tai samankaltainen tausta. Yhteiseksi tekijäksi ei välttämättä riitä se, että jaetaan sama asuinalue. Asukkaita yhdistäviä tekijöitä voidaan kuitenkin pyrkiä luomaan keinotekoisesti. (Turvallinen kaupunki 2013.) Yhteisöllisyyden edistämiseksi eri-ikäiset ja eri lähtökohdista tulevat ihmiset halutaan tuoda yhteen. Heille pyritään löytämään yhteistä tekemistä tai kiinnostuksen kohteita, joiden avulla luotaisiin yhteisöllisyyttä. (Espoon kaupunki 2012.)

Yhteisöllisyys asuinalueella perustuu vapaaehtoisuuteen: asukkaat osallistuvat toimintaan omien mielenkiintojensa ja resurssiensä mukaisesti. Yhteisöllisyys on asuinaluekontekstissa yksinkertaisimmillaan sitä, että asukkaiden välillä on vuorovaikutusta ja he toimivat yhdessä. (Koivu & Partanen 2006, 9.) Rakennetun ympäristön suunnittelun keinoin ei voida luoda yhteisöllisyyttä, mutta sille voidaan luoda puitteet. (Turvallinen kaupunki 2013). Asukastoiminnan ja yhteisöllisyyden tarvitsemia resursseja on pohdittu tämän työn kohdassa 3.1 asukastoiminnan mahdollisuudet.

Asukkaiden nopea vaihtuvuus luo haasteita yhteisöllisyyden synnylle. Paikkaan kiintyminen, kuten sosiaalisten suhteiden luontikin vaatii aikaa. Suuri vaihtuvuus asukkaiden joukossa lisää anonyymiutta; naapureihin ei ehditä tutustua. Asukkaille ei myöskään ehdi muodostua yhdessä koettua ja jaettua paikkaidentiteettiä, joka sitoisi heitä yhteen. (Turvallinen kaupunki 2013.) Ihmisten yhdessä olemisen tavat ovat muuttuneet vuosikymmenten saatossa. Kaupungistumisen voidaan katsoa muuttaneen sosiaalista kanssa-

käymistä. Nopeus ja vaihtuvuus ovat nykypäivänä osa ihmissuhteita. (Eräsaari 2011, 32, 43.) Voidaan miettiä myös työelämän muutosten, kuten pätkätöiden ja projektityöskentelyn yleistymisen vaikutuksia kykyymme pitää yllä pitkäjänteisyyttä sosiaalisissa suhteissa. (Jokinen & Saaristo 2002, 200).

4.3 Yhteisöllisyys ja turvallisuus

”Jos ystävämme ovat kaukana, sukumme hajallaan eikä meillä ole perhettä tai työyhteisöä tukenamme, niin missä silloin voimme kokea olemassaolomme arvokkuutta?” (Lähteenoksa 2008, 8).

Yhteisöllisyys on tärkeää, jotta ihmiset toimivat positiivisessa vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Täten ihminen voi kokea kuuluvansa johonkin, olevansa hyödyksi. (Turvallinen kaupunki 2013.) On todettu, että henkilöt, jotka saavat vähän sosiaalista tukea muilta, ovat usein huonokuntoisempia ja alttiimpia masennukselle kuin he, joita huomioidaan ja tuetaan. Sosiaalinen yhteenkuuluvuus, keskinäinen luottamus ja toisten kunnioitus yhteisössä tukevat ihmisten terveyttä. (WHO 1998.) Yhteisöllisyyden avulla voidaan torjua syrjäytymistä ja yksinäisyyttä. Yhteisöllisyys ei ole abstrakti käsite vaan konkreettiset teot ja toiminta luovat yhteisöllisyyttä ja tätä kautta turvallisuuden tunnetta. (Turvallinen kaupunki 2013.)

Turvallisuuden tunne kumpuaa yhteisön luomista vaikutusmahdollisuuksista. Osallistessaan yhteisön toimintaan henkilö voi vaikuttaa omaan elämänpiiriinsä. Positiivinen välittäminen yhteisön sisällä ja naapureiden tunteminen vähentää mahdollista pelkoa tai arkuutta asuinympäristöä kohtaan. Tunnettaessa talon asukkaat on helpompi havaita jos alueella liikkuu väärissä aikeissa olevia ulkopuolisia henkilöitä. Yhteisöllisyys lisää kiintymystä alueeseen ja edistää alueesta huolehtimista. Siisti ja ehjä ympäristö vähentää tapaturmariskiä, houkuttelee ihmisiä ulos ja täten mahdollisesti lisää positiivisia kohtaamisia yhteisellä piha-alueella. Vuorovaikutus toisten ihmisten kanssa luo turvallisuuden tunteen. (Turvallinen kaupunki 2013.) Toistuvasti tapahtuvat satunnaiset kohtaamiset naapureiden kanssa ja heikohkokin sosiaalinen kanssakäyminen lisää ympäristön turvallisuutta ja virikkeellisyyttä (Juntto 2010, 265).

4.4 Yhteisöllisyys ja yksityisyys

Mahdollisuutta yksityisyyteen pidetään tärkeänä, jotta voi syntyä yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyyden ja yksityisyyden tarve vaihtelee eri ihmisten ja elämäntilanteiden mukaan. Liika läheisyys voi uhata yksityisyyttä ja saada henkilön välttelemään naapureiden tapaamista. Naapurien elämästä ei haluta tietää liikaa. (Turvallinen kaupunki 2013.) Kopakkalan (2005) mukaan kaupungeissa välinpitämättömyys on eräänlainen tapa osoittaa kohteliaisuutta, annetaan ihmisille tilaa. Etäisyyden pitäminen naapureihin on yhtälailla sallittua käyttäytymistä kuin yhteisöllisyyskin. Yksityisyyden varjelemisen rinnastaminen nimenomaan vieraantumiseen on asukkaan elämäntilanteen aliarvioimista. (Bäcklund & Korhonen 1998.) Jokaiselle tulisikin suoda mahdollisuus säädellä itse, koska haluaa olla toisten seurassa ja koska yksin. (Turvallinen kaupunki 2013).

Sointukangas (2011) tuo työssään ilmi, että yhteisöllisyys naapurustossa on mahdollista ilman, että joutuu uhraamaan oman yksityisyytensä. Sointukankaan haastattelemat vuokra-asuntojen asukkaat eivät nähneet yhteisöllisyyttä riskinä heidän yksityisyydelleen vaan asukastoiminta koettiin mahdollisuutena laajentaa omaa elinympäristöä. Kun on olemassa talon yhteisiä tiloja, joissa kokoontua, ei asukkaiden tarvitse kutsua naapureita omaan olohuoneeseen tutustumisen merkeissä. Täten saadaan vedettyä rajaa yksityisyyden ja yhteisöllisyyden välille. Lisäksi asukastoiminnan monipuolisuus koetaan osallistumista helpottavana tekijänä. (Sointukangas 2011, 62- 63.)

Metropolia ammattikorkeakoulun opiskelijakunta METKA on järjestänyt opiskelijoille peli-iltoja. Peli-illat olivat matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja opiskelijoille. Koettiin, että pelaaminen itsessään synnyttää keskustelua ja helpottaa toisiin ihmisiin tutustumista. Näin välttyttiin kiusalliseksi koetulta esittelyvaiheelta. Peli-iltoja mainostettaessa oli tuotu selkeästi ilmi, että paikalta ei tarvitse tuntea entuudestaan ketään ja iltaan voi tulla pelkästään käymään. Täten kävijän on helppo poistua paikalta jos hän tuntee tilanteen epämukavaksi. Tämänkaltaisessa toiminnassa yksilön on helppo vetää raja sen suhteen, kuinka paljon itsestään haluaa antaa yhteisölle. (Räihä 2011, 18- 19.)

Onnistunut yhteisöllisyys ei vaadi jokaista asukasta osallistujaksi. Tarve sosiaaliselle kanssakäymiselle naapureiden kanssa vaihtelee. Asukkaiden vuorovaikutustoiveet ja tarpeet eroavat toisistaan. Kaupunkilaisten elämässä tärkeässä roolissa ovat usein omat harrastukset ja yhteisöt, jolloin asukastoiminnalle ja sosiaaliselle kanssakäymiselle naa-

pureiden kanssa ei välttämättä koeta tarvetta. (Sointukangas 2011, 62.) Toiminnan tarjoaminen asukkaille on kuitenkin positiivinen asia. Yhteisöllisyyteen ja asukastoimintaan ei kuitenkaan tulisi liittyä painostusta eikä pakkoa. (Bäcklund & Korhonen, 1998.)

5 TUTKIMUKSEN LÄHESTYMISTAPA JA MENETELMÄT

5.1 Toimintatutkimus

Toimintatutkimus on tutkimuksen lähestymistapa, jossa ollaan kiinnostuneita siitä miten asioiden tulisi olla eikä siitä miten ne ovat. Tavoitteena on ratkaista ongelma tai kehittää toimintaa ja samanaikaisesti tuottaa uutta tietoa ja ymmärrystä tutkittavasta aiheesta. Toimintatutkimus on käytännönläheinen tapa tutkia. Saatuja tuloksia ei ainoastaan kuvata vaan uudet käytänteet viedään toteutukseen. Muutoksen vieminen käytäntöön ja sen arviointi johtaa usein siihen, että prosessi kestää melko pitkään. Toimintatutkimukselle on myös tyypillistä, että muutos voi toteutua tai jäädä toteutumatta. Toisaalta aikaansaatu muutos voi olla hyvinkin erilainen kuin tutkimuksen alussa oletettiin. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 38, 58-59.)

Toimintatutkimus on osallistava tapa tutkia. Sen tarkoituksena on yhdessä tutkittavan kohteen kanssa ratkaista ongelmia ja saada aikaan muutos. Osallistava tutkimustapa toimii hyvin yhteisön parissa tehdyssä työssä, sillä yhteisön jäsenet tuntevat ongelmakohdat paremmin kuin muut. Ulkopuolinen tutkija puolestaan voi tuoda uusia näkökulmia ongelman ratkaisuun ja toiminnan kehittämiseen. Yhdessä mietitty ratkaisu on usein parempi vaihtoehto kuin ulkopuolelta tuotettu. Yhteistyö vaatii kuitenkin tutkittavalta yhteisöltä valmiutta muutokseen. (Ojasalo ym. 2009, 59.)

Koska toimintatutkimuksessa on suuri rooli tutkittavilla henkilöillä, tulee tutkimusmenetelmien olla sellaisia, jotka mahdollistavat aktiivisen osallistumisen ja vuorovaikutuksen hyväksikäyttämisen. Yleisesti ottaen toimintatutkimus ajatellaan laadulliseksi tutkimukseksi, mutta siinä voidaan käyttää myös määrällisiä menetelmiä. Toimintatutkimuksessa on mahdollista käyttää monia erilaisia tutkimusmenetelmiä. (Ojasalo ym. 2009, 38, 61-62.)

5.2 Tutkimusmenetelmät

Toimintatutkimuksessa on suositeltavaa käyttää erilaisia tutkimusmenetelmiä. Täten tutkittavasta kohteesta saadaan tietoa monipuolisesti. Monet tutkimusmenetelmät tuke-

vat toisiaan. Tutkimusmenetelmät jaetaan määrällisiin ja laadullisiin tutkimusmenetelmiin. (Ojasalo ym. 2009, 93.)

Määrälliset eli kvantitatiiviset menetelmät ovat usein lomakekyselyitä tai strukturoituja haastatteluja. Määrälliset menetelmät ovat käyttökelpoisia tilanteissa, joissa halutaan todentaa pitääkö jokin teoria paikkaansa. Erilaisia määrällisiä menetelmiä käytettäessä tutkimuksen aihepiiri täytyy tuntea, jotta vastausten perusteella voidaan tehdä päätelmiä. (Ojasalo ym. 2009, 93.)

Laadullisten eli kvalitatiiviset menetelmät sopivat hyvin tutkimuksiin, joissa ilmiötä ei tunneta entuudestaan hyvin ja jota halutaan oppia ymmärtämään paremmin. Laadullisissa menetelmissä tutkimuksen kohteita on vähemmän, mutta analysoitavaa aineistoa tulee usein runsaasti. Laadullisten menetelmien tarkoituksena on saatujen tulosten kautta ymmärtää tutkittavaa ilmiötä paremmin. (Ojasalo ym. 2009, 93-94.)

5.2.1 Kysely

Yksi käytetyimmistä tutkimusmenetelmistä on kyselytutkimus. Se soveltuu monenlaisten tilanteiden ja aiheiden tutkimiseen. Tutkittavasta aihealueesta tulisi kuitenkin olla jo entuudestaan tietoa, jotta kyselylomakkeessa osattaisiin kysyä kohdistetusti oikeita kysymyksiä. Tutkimusmenetelmänä kysely soveltuu hyvin projektin alkutilanteen selvittämiseen tai loppuarviointiin. Kyselytutkimuksen avulla voidaan tuottaa sekä laadullista että määrällistä tietoa, useimmiten saatu tieto on kuitenkin määrällistä. Laadullinen tieto on avointen kysymysten kautta kerättyä tietoa. (Ojasalo ym. 2009, 41,108-109,119.)

Kyselytutkimuksen avulla suurelta joukolta voidaan kysyä asioita monipuolisesti. Kyselylomakkeen tekoon tulee kuitenkin kiinnittää huomiota. Kysymyksiin täytyy pystyä vastaamaan yksiselitteisesti, jotta tulokset eivät vääristy. Kyselyssä on hyvä kysyä kaikki ne ja vain ne kysymykset, jotka projektin kannalta ovat olennaisia. Vastaajat eivät välttämättä tunne aihealuetta yhtä hyvin kuin kyselyn toteuttaja, jolloin kysymykset täytyy miettiä niin, että niihin osataan vastata. Tämän lisäksi kyselylomakkeen pituus ja selkeä ulkoasu ovat tärkeitä sekä vastaajalle, että kyselyn toteuttajalle. Kyselytutkimuksen ongelmina pidetään saatujen vastausten pinnallisuutta sekä kyselypohjan onnistumisen tai epäonnistumisen todentamista. (Ojasalo ym. 2009, 41, 108-110, 115-119.)

5.2.2 Haastattelu

Haastattelu on suosittu tiedonkeruumenetelmä. Sen avulla saadaan kerättyä syvällistä tietoa tutkimuksen kohteesta. Onnistunut haastattelutilanne vaatii kuitenkin huolellista valmistelua. Haastattelu on haastattelijan ohjaamaa, etukäteen suunniteltua vuorovaikutusta haastateltavien kanssa. (Ojasalo ym. 2009, 95-97.)

Tässä projektissa haastattelut olivat puolistrukturoituja ryhmähaastatteluja. Tämän tyyppisessä haastattelutilanteessa haastateltavat ja haastattelija keskustelevat yhdessä haastatteluaiheesta. Molemmat osapuolet ovat mukana keskustelussa, mutta haastattelija ohjaa keskustelua. Puolistrukturoidussa haastattelussa kysymykset on tehty valmiiksi, mutta haastattelijan on mahdollista muokata niiden järjestystä haastattelutilanteen mukaan. Kysymysten sanamuodot voivat myös vaihdella. Toiset kysymykset voidaan jättää kysymättä ja uusien asioiden noustessa pinnalle haastattelija voi muodostaa kysymyksiä niistä. Puolistrukturoitu haastattelu soveltuu hyvin tilanteisiin, joissa tutkitaan jonkin ilmiön merkitystä haastateltaville tai haetaan taustatietoa määrällisen tutkimuksen tueksi. (Ojasalo ym. 2009, 97-98.)

Ryhmähaastattelun avulla pyritään saamaan ideoita kehittämistyön tueksi. Sen avulla tietoa saadaan nopeasti usealta henkilöltä. Ryhmähaastattelu koetaan usein keskustelunomaiseksi tilanteeksi, jossa haastatellut voivat auttaa toisiaan muistamaan asioita. Ryhmähaastattelussa voidaan tuoda esille myös erilaisia näkökantoja toisten haastateltujen kertomista aiheista. Ryhmähaastatteluissa haastattelijan rooli ei ole kovin voimakas, jolloin ryhmä itse vie keskustelua eteenpäin. Haastattelijan vastuulla on kuitenkin, että ryhmähaastattelu pyörii sovittujen teemojen ympärillä. (Ojasalo ym. 2009, 42.)

Haastattelu on hyvä yhdistää tutkimusmenetelmänä muihin tiedonkeruutapoihin. Tutkimusmenetelmien yhdistely ja lomittainen käyttö antaa tutkittavasta aiheesta usein syvällisempää tietoa. Haastattelun tavoitteena voi olla esimerkiksi kyselyn avulla saadun tiedon todentaminen ja syventäminen. (Ojasalo ym. 2009, 95.)

5.2.3 Havainnointi

Kehittämistyön kannalta hyödyllistä tietoa saa usein paremmin olemalla itse tilanteissa paikalla ja tarkkailemalla todellisia tapahtumia. Havainnoinnin avulla päästään tapahtumien luonnolliseen ympäristöön, perehdytään kehittämisen kohteeseen käytännössä ja voidaan tunnistaa kehittämistarpeita. Havainnoinnin avulla saadaan tietoa siitä toimivatko tutkittavat kuten he sanovat toimivansa. Toimintatutkimuksessa havainnointia pidetään yhtenä tehokkaimmista tutkimusmenetelmistä. (Ojasalo ym. 2009, 42, 62, 103-107.)

Havainnoinnilla tarkoitetaan johdonmukaista tilanteen tarkkailua. Tehdyt huomiot kirjataan ylös. Sanottujen asioiden lisäksi tarkkaillaan osallistujien eleitä, ilmeitä ja yleistä käyttäytymistä. Ihmisten välinen vuorovaikutus on tärkeä havainnoinnin kohde. Tutkimusmenetelmänä havainnointi on koko prosessin ajan jatkuvaa toimintaa. Kun tehdyt havainnoinnit kirjataan systemaattisesti ylös, saadaan hyvä kokonaiskuva kehittämis-kohteesta. Havainnoitsijalla voi olla erilaisia rooleja. Hän voi seurata tilanteita ulkopuolisena eli niin sanottuna passiivisena havainnoijana tai osallistua toimintaan ja tehdä samalla havaintoja. Havainnoinnin ongelmat ovat objektiivisuuden säilyttäminen ja se, että tutkijan paikallaolo ei muuttaisi havainnoitavaa tilannetta. (Ojasalo ym. 2009, 42, 103-105.)

5.2.4 Aivoriihityöskentely

Aivoriihityöskentely eli brainstorming perustuu vuorovaikutukseen ja luottamukseen. Tutkimusmenetelmänä sitä käytetään uusien ideoiden luomiseen. Aivoriihityöskentely on luovaa ongelmanratkaisua, jossa esille tulleet ideat eivät henkilöidy. Se on siis turvallinen tutkimusmenetelmä uuden ideointiin. (Ojasalo ym. 2009, 44-45, 145.)

Aivoriihityöskentelyssä joukko ihmisiä luo uusia ideoita yhdessä. Aluksi työlle asetetaan tavoitteet. Ideointivaihe aloitetaan vapaalla ajatusten vaihdolla, jossa jokaista rohkaistaan tuomaan ajatuksiaan esiin. Tässä vaiheessa esiin tulleita ideoita ei tule arvioida. Ideat kirjataan ylös ja valintavaiheessa niitä tarkastellaan kriittisesti ja arvioidaan yhdessä. Luotujen ideoiden arviointiin on monia erilaisia tapoja. Kaikille niille on yhteistä, että arvioinnin päämääränä on löytää toteuttamiskelpoiset ideat. Tällaiset ideat viedään

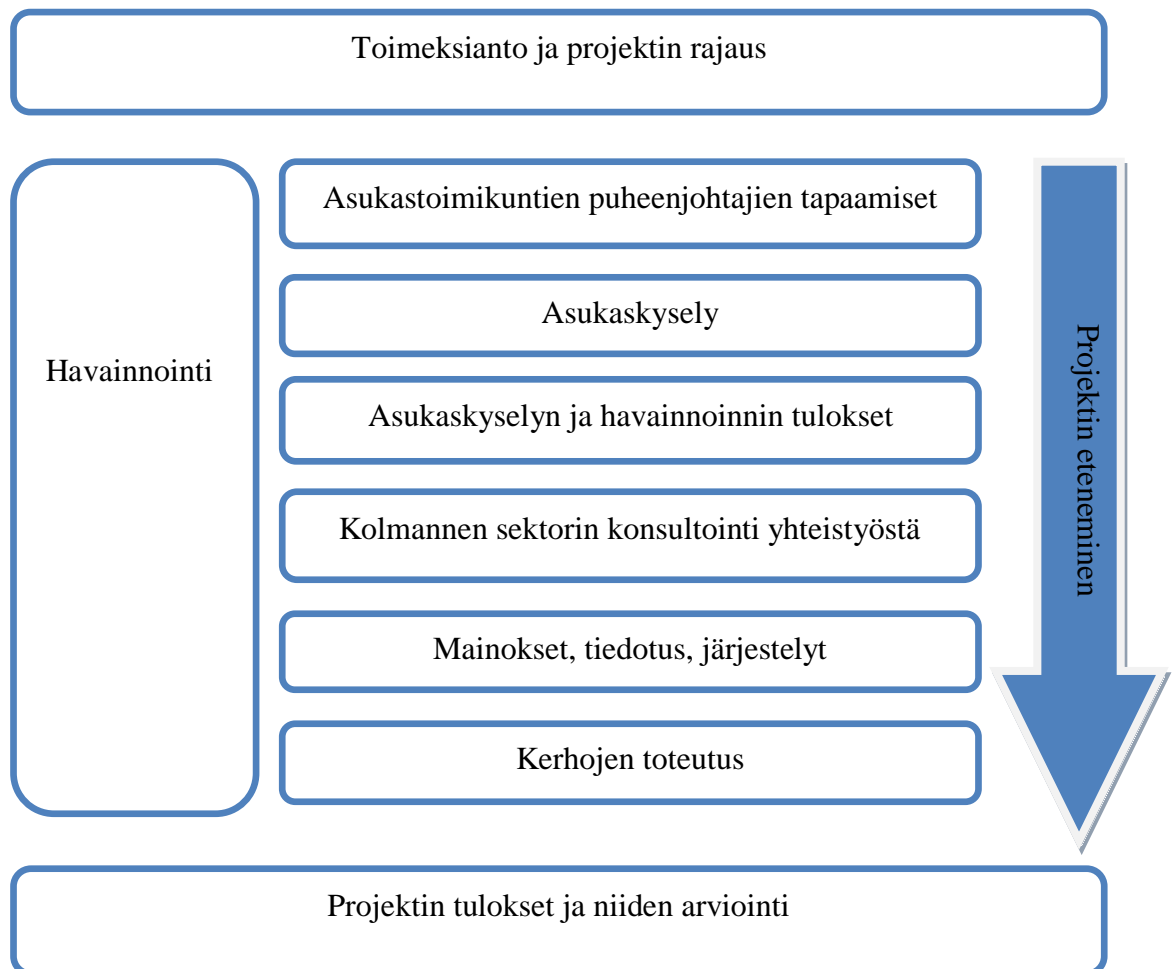
käytäntöön. Usein ihmisten on helpompi omaksua uudet ideat ja käytänteet kun he ovat itse olleet mukana kehittämässä niitä. (Ojasalo ym. 2009, 146-147.)

Aivoriihityöskentelyn perustana on ryhmän vetäjä. Tämän tulee kontrolloida työskentelyä ja innostaa osallistujia ideointiin. Tämän kaltaisessa tutkimusmenetelmässä myös osallistuvien henkilöiden lukumäärällä on väliä. Pienessä ryhmässä voi olla vaikea kehittää lennokkaita ideoita kun taas suuressa ryhmässä on helppo jättäytyä toiminnan ulkopuolelle. (Ojasalo ym. 2009, 146-147.)

6 ASUKASTOIMINNAN KEHITTÄMISPROJEKTI

6.1 Kehittämisprojektin käynnistys

Asukastoiminnan kehittämisprojekti käynnistettiin marraskuussa 2012. Alusta lähtien projektin alueeksi oli rajattu VTS-kotien Kaukajärven vuokratalot. Tämä antoi projektille hyvät raamit. Rajauksen myötä pystyttiin käyttämään hyödyksi asukasaktiivien tietämystä asuinalueesta. Talon asukkaat ovat ympäristönsä parhaita asiantuntijoita. Erityisesti toimintaa pyrittiin järjestämään VTS-kotien varttuneemmille asukkaille vaikka varsinaisia ikärajoja asukastoiminnalle ei asetettu. Projektilla ei ollut tiukkaa mallia, jota sen täytyisi myötäillä vaan tulokset muotoutuisivat kunkin vuokratalon tarpeiden mukaan. Projektin eri vaiheet ja eteneminen on havainnollistettu alla olevassa projektikaaviossa (kuvio 3).

KUVIO 3. Projektin eteneminen projektikaavion avulla esitettynä.

Tavoitteena opinnäytetyössä oli aikaansaada toimintaa asukkaiden välille ja lisätä yhteisöllisyyttä, asumisviihtyvyyttä, turvallisuuden tunnetta ja näiden kautta pysyvyyttä vuokrataloissa. Yhteisöllisyys käsitteenä tarkoittaa tässä työssä ihmisryhmää, joka toimii keskenään jonkin asian tai tapahtuman piirissä.

6.2 Taustakartoitus ja asukastoiminnan kehittäminen

Ensimmäisenä koottiin projektiin osallistuvien talojen asukastoimikuntien puheenjohtajat yhteiseen tapaamiseen. Tapaaminen sovittiin joulukuulle 2012. Tämän tapaamisen avulla pyrittiin selvittämään mitä toimintaa taloissa oli ollut ja oli edelleen, mitkä kerhot oli koettu onnistuneiksi ja mihin kerhoihin ei ollut saatu kävijöitä. Tähän tapaamiseen osallistuivat kaikki ne neljä puheenjohtajaa, jotka olivat projektin edetessä tiiviisti mukana toiminnassa. Alkuperäisestä kahdeksasta mukana olleesta talosta neljä jouduttiin jättämään projektin ulkopuolelle erilaisten haasteiden kuten remontin tai kerhotilan puutteen vuoksi. Näiden talojen asukkaat olivat kuitenkin tervetulleita muissa taloissa järjestettäviin kerhoihin ja tapahtumiin. ”Ulkopuolisten” talojen asukastoimikuntien puheenjohtajia ja asukkaita tiedotettiin siitä, mitä muissa vuokrataloissa oli suunniteltu ja tehty. Täten ideat olivat myös muiden käytettävissä esimerkiksi remontin valmistuksessa.

Ensimmäisen puheenjohtajatapaamisen perusteella kaikissa taloissa oli aikoinaan ollut aktiivista kerhotoimintaa, mutta nykyisellään kerhoihin oli vaikea saada kävijöitä. Toisissa taloissa oli viikoittaisia kerhoja, mutta oli myös taloja, joissa yhteistä toimintaa ei ollut lainkaan. Kaikkien talojen asukastoimikuntien puheenjohtajat olivat myötämielesisiä sen suhteen, että toimintaa voisi olla lisää ja jo olemassa olevaan toimintaan houkuteltaisiin uusia kävijöitä. Puheenjohtajat pitivät tärkeänä sitä, että he tapaavat keskenään ajoittain, jolloin toisilta voi saada vertaistukea ja ideoita asukastoimintaan. Tällöin talojen välinen toiminta ja tapahtumista tiedottaminen toisille olisi helpompaa.

Seuraava asukastoimikuntien puheenjohtajien tapaaminen sovittiin tammikuun alkuun Riipuksenkatu viiden kerhohuoneelle. Paikalla olivat kolmen talon puheenjohtajat sekä Riipuksenkadulla kokoontuvan Turinakerhon kävijät. Näiden kävijöiden avulla saatiin myös muiden asukkaiden mielipiteitä ideoinnin pohjaksi. Tämän tapaamisen perusteella lähdettiin kehittämään Solkikatu seitsemään perustettavaa atk-kerhoa. Myös Riipuksen-

kadulla toivottiin mahdollisuutta tietokoneen käyttöön kerhohuoneella. Lisäksi alettiin suunnitella karaokeiltaa, joka toteutettaisiin myöhemmin keväällä Solkikatu kuuden kerhotiloissa.

Viimeinen tapaaminen asukastoimikuntien puheenjohtajien kanssa pidettiin huhtikuun alussa Solkikatu kuuden kerhotiloissa. Tähän tapaamiseen saapui myös muutamia asukasaktiiveja, jotka pitivät kerhoja eri kohteissa. Tapaamisen tarkoituksena oli koota kokemuksia sekä mielipiteitä projektista ja sen onnistumisesta. Lisäksi tarkasteltiin asukastoiminnan nykytilannetta. Käynnissä oleviin kerhoihin oltiin tyytyväisiä, joskin kevään kynnyksellä ajatukset olivat monilla jo talkoissa ja kerhotiloista talon pihalle siirtymisessä. Asukastoiminnalle onkin tyypillistä kausiluontoisuus. Asukastoiminnan kehittämiprojektin ja ulkopuolisen vetäjän avulla koettiin, että oli saavutettu tilanne, jossa talojen välinen yhteistyö asukastoiminnan suhteen oli mahdollista.

Kaikissa puheenjohtajatapaamisissa ideoitiin uutta asukastoimintaa ja vanhan muokkaamista. Tapaamisissa käytettiin tutkimusmenetelmänä aivoriihtä. Tarkoituksena oli vapaan keskustelun ja ideoinnin avulla kerätä joukko ehdotuksia siitä, mitä asukastoiminta voisi olla. Aivoriihen vetäjän vastuulla oli se, että kenenkään ideoita ei tyrmätty ja kaikki osallistujat pääsivät mukaan ideoimaan. Kun ideoita oli kerätty paperille eikä uusia enää oikeastaan syntynyt siirryttiin karsintavaiheeseen. Esiin tulleita ideoita arvioitiin ja niiden toteuttamiskelpoisuudesta käytiin keskusteluja. Asukastoiminta tarvitsi asukkaita toteuttajikseen, joten uuden toiminnan täytyi olla sellaista, johon löytyi innostunut vetäjä.

6.3 Kolmas sektori osana asukastoiminnan kehittämiprojektia

Asukastoiminnan kehittämiprojektissa suunniteltiin myös kolmannen sektorin toimijoita osaksi kehittämistyötä. Kolmas sektori mielletään usein vapaaehtoistyöhön perustuvaksi, sosiaalista yhteisöllisyyttä edistäväksi toimijaksi. Asukastoiminnan kehittämiprojektissa juuri yhteisöllisyyden ja sosiaalisen kanssakäymisen edistäminen oli ensisijaisen tärkeää. Voitiin siis ajatella, että projektin pyrkimykset olivat yhteneviä monien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Yhteistyö ajateltiin mahdollisuudeksi järjestöille ja yhdistyksille tulla mainostamaan omaa toimintaansa. Tällä tavoin myös vuokrata-

lojen asukkaat saivat tietoa lähialueensa järjestöistä ja niiden luomista vapaa-ajanvietto mahdollisuuksista.

Yhteistyön puitteissa konsultoitiin useampaa kolmannen sektorin toimijaa. Yhteistyön toivottiin olevan joko luentomainen tilaisuus esimerkiksi terveydenhoidosta, kierrätyksestä ja turvallisuudesta tai toiminnallinen tilaisuus, jossa voitaisiin askarrella, opetella uusia taitoja ja esimerkiksi voimistella. Monet järjestöt ja yhteisöt olivat kiinnostuneet yhteistyöstä, mutta aikataulujen yhteensovittaminen kevään aikana osoittautui haasteeksi. Täten yhtäkään varsinaista kolmannen sektorin toimijaa ei saatu projektin puitteissa osaksi asukastoimintaa.

Kuten Helander (1998, 112) mainitsee, kaikille sektoreille on tyypillistä toimiminen limittäin. Erityisesti kolmannen sektorin nähdään olevan lähellä julkista sektoria. Tampereen kaupungin alaisuudessa toimii Kotitoripalvelu, jonka tarkoituksena on tarjota eri sektoreiden toimijoiden palveluita ikäihmisille. Se siis tarjoaa yksityisten ja julkisten toimijoiden sekä yhdistysten ja säätiöiden palveluita ikäihmisille. (Tampereen kaupunki 2012, 1.) Tällaisen suuren toimijan esittelytilaisuus järjestettiin Muinaishaudankatu kolmen kerhotilassa, Turinakerhon kokoontumisaikana. Kotitoripalvelun esittelytilaisuus sai asukkaita siinä määrin liikenteeseen, että lopullinen osallistujamäärä oli 15 asukasta.

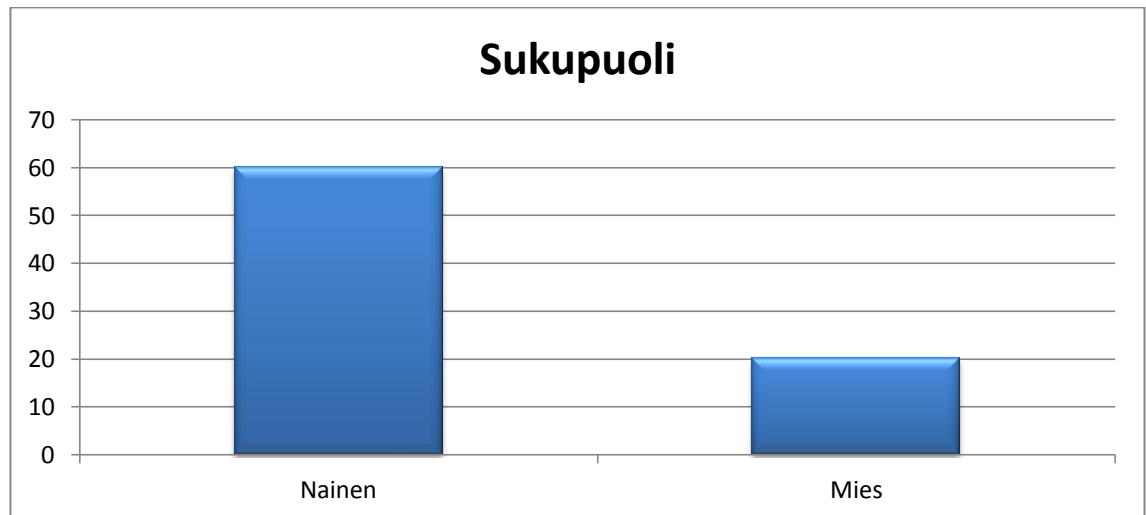
6.4 Asukaskysely

Kehittämishankkeen onnistumiseksi tekijöillä on oltava riittävästi tietoa alueesta. Näin luotu toiminta pohjautuu aidosti alueella syntyneisiin ideoihin ja tarpeisiin. (Koivu & Partanen 2006, 14.) Koska vuokratalot olivat kooltaan, ikärakenteeltaan ja resursseiltaan erilaisia oli tarpeen kartoittaa eri talojen asukkaiden toiveita asukastoiminnan ja yhteisten kerhotoilosten käytön suhteen. Tätä varten tehtiin asukaskysely (liite 1), joka jaettiin kaikkien kahdeksan vuokratalon jokaiseen asuinhuoneistoon. Vastausaikaa kyselyssä oli viikko ja täytetty lomake tuli palauttaa oman talon asukastoimikunnan puheenjohtajalle. Oletettavissa oli, että kato kyselyn kohdalla olisi suuri. Innokkuutta kyselyyn vastaamiseen yritettiin parantaa lyhyellä ja yksinkertaisella kyselylomakkeella sekä vastaajien kesken arvottavilla S-ryhmän lahjakorteilla. Lahjakortit valikoituivat arvonnan voitoiksi sen perusteella, että ne olisivat vastaajille hyödyksi ikään, sukupuoleen tai elämäntilan-

teeseen katsomatta. Näistä toiminista huolimatta vastausprosentti jäi alhaiseksi, kaikkien talojen kohdalla yhteensä 13 prosenttiin. Vastausinnostuudessa oli talokohtaisia eroja. Kyselyn avulla pyrittiin selvittämään oliko taloissa henkilöitä, jotka haluavat osallistua yhteiseen toimintaan tai olla mukana järjestämässä sitä. Tämän lisäksi pyrittiin löytämään yhteisiä kiinnostuksenkohteita ja selvittämään ajankohtaa, joka olisi asukkaille sopivin kerhotoiminnan kannalta.

6.4.1 Asukaskyselyn tulokset

Asukaskyselyitä jaettiin kaiken kaikkiaan 648 kappaletta, joista 81 kappaletta palautui. Vastausprosentti jäi siis alhaiseksi, 13 prosenttiin. Vastaajien keski-ikä oli 56 vuotta. Vastaajista naisia oli 60 kappaletta, miehiä 20 kappaletta (kuvio 4). Vastauksia saatiin talokohtaisesti suhteellisen vähän, joten tuloksia täytyy analysoida hukkaprocentti huomioon ottaen. Tämä tarkoittaa sitä, että kyselyissä näkyvä suuri halukkaiden osallistujien määrä ei kuvaa todellista tilannetta, koska vastaamatta jättäneitä oli taloissa paljon. Kyselyn tuloksia ei voida siis pitää yleispätevänä totuutena.

KUVIO 4. Vastaajien sukupuolijakauma.

Vastaajista suurin osa oli kiinnostuneita osallistumaan asukastoimintaan (kuvio 5). Vastaajien joukossa ja oletettavasti myös vastaamatta jättäneiden joukossa oli asukkaita, jotka eivät kokeneet tärkeäksi asukastoimikunnan tai VTS-kotien järjestämää toimintaa. Toisaalta vastauksissa oli myös viitteitä siitä, että asukastoimintaan lähteminen ujostutti, omassa talossa ei ollut kerhotiloja tai itselle mieluisia kerhoja käynnissä. Eli taloista

löytyi potentiaalisia asukkaita, jotka voisivat osallistua toimintaan, jos löytäisivät siihen itselleen sopivan tavan.

KUVIO 5. Kiinnostaako sinua osallistua asukkaiden yhteiseen toimintaan?

Kysyttäessä halukkuutta asukastoiminnan järjestämiseen vastauksissa oli enemmän hajontaa (kuvio 6). Kerhoihin ja tapahtumiin osallistuminen koettiin vielä suhteellisen helpoksi, omaa vapaa-aikaa rikastuttavaksi toiminnaksi. Kerhon pitämiseen sitoutuminen oli kuitenkin usealle vastaajalle epämieluisa asia.

KUVIO 6. Kiinnostaako sinua olla järjestämässä asukkaiden yhteistä toimintaa?

Asukaskyselyn vastausten perusteella saatiin arvokasta tietoa myös siitä, mitä vastaajat toivoivat taloissa tapahtuvan (kuvio 7). Asukaskyselyn perusteella Turinatupa-toiminta oli halutuinta toimintaa. Tehty havainnointi kerhojen suhteen tuki tätä tulosta. Osallistujamäärät Turinatupa-kerhoissa olivat kohtalaisia ja osallistujat olivat hyvin sitoutuneita kerhossa käymiseen. Toiminta ajateltiin vapaamuotoiseksi ja helpoksi tavaksi tavata naapureita. Turinatupa oli kerhona myös helppo järjestää. Asukaskyselyn vastausten perusteella saatiin joitain kehittämis ehdotuksia Turinatupa-kerhojen suhteen. Paikalle toivottiin vierailijoita ja keskusteluille kaivattiin alustuksia. Loppujen lopuksi nykyiseen toimintaan oltiin kuitenkin erittäin tyytyväisiä, toiminnan toivottiin pysyvän helppona ja yksinkertaisena. Kehittämisideat ajateltiin mukavana, satunnaisena lisänä Turinatupa-toiminnassa.

Asukaskyselyn vastausten perusteella askartelu, käsityöt ja liikunta koettiin mielekkääksi tekemiseksi. Nämä aihealueet ovat hyvin yleisluontoisia ja ne kokoavat ihmisiä eri ikäluokista yhteen. Tämän tyyppisten, varsinaista tekemistä tarkoittavien kerhojen, muodostaminen vaatii kuitenkin vetäjiksi ihmisiä, joilla on halua jakaa omaa osaamistaan. Yhteinen tekeminen voi olla hyvinkin yksinkertaista, mutta kerhon alkuun saattaminen vaatii silti ennakkojärjestelyjä. Tällaisen kerhotoiminnan vetovoimaisuus perustuu yhteiseen tekemiseen ja päämäärään. Esimerkkinä tämän tyyppisestä toiminnasta eräässä vuokratalossa toimi askartelukerho, jonka päämäärä oli tehdä myytäviä tuotteita jokavuotisiin joulumyyjäisiin.

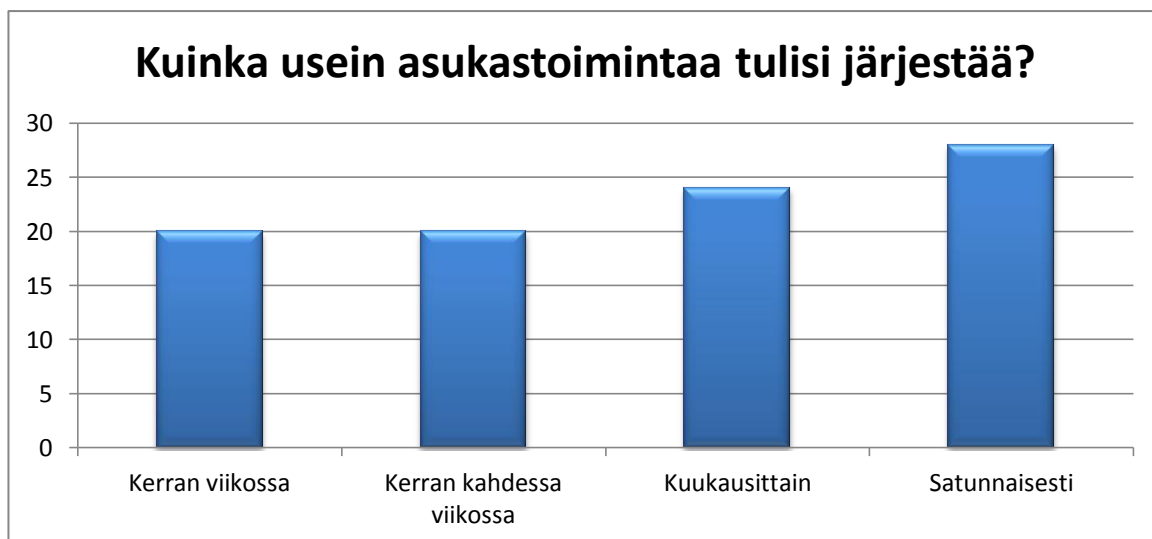

KUVIO 7. Mikä tai mitkä seuraavista aihealueista kiinnostavat sinua?

Asukaskyselyn avulla pyrittiin selvittämään sopivaa ajankohtaa kerhotoiminnalle (kuvio 8) ja toivottua toiminnan tiheyttä (kuvio 9). Iltapäivään ja iltaan sijoittuva toiminta oli vastausten perusteella suosituinta. Myös ”ei merkitystä” kohta keräsi paljon vastaajia, joka voi kertoa siitä, että kerhoihin osallistutaan muiden menojen lomassa tai kerhotoiminnan mielekkyyden mukaan. Toiminnassa olevat peli-, turinatupa-, atk- ja askartelukerhot sekä lenkkiporukat kokoontuivat viikoittain. Tämän lisäksi taloissa järjestettiin talkoita keväisin ja syksyisin, laskiaisriehoja, pikkujouluja, grillausiltoja ja muita satunnaisia tapahtumia.

KUVIO 8. Mikä olisi sopiva ajankohta asukastoiminnalle?

KUVIO 9. Kuinka usein asukastoimintaa tulisi järjestää?

Vastausprosentin alhaisuuden perusteella voidaan tehdä olettaus, että suurin osa asukkaista ei koe asukastoimintaa tärkeäksi tai koe voivansa vaikuttaa talon kerhotilojen käyttöön. Naapureihin tutustuminen jää helposti arjen muiden kiireiden alle. Toteutettujen kerhojen perusteella tarjolla täytyy olla toimintaa, jolle asukkaat kokevat aidon tarpeen. Toisille tämä toiminta voi olla sosiaalista kanssakäymistä ja toisille uusien asioiden ja taitojen opettelua. Asukastoiminnan haasteet ovatkin vetäjien löytymisen ohella asukkaiden tarpeiden ja toiminnan luomien mahdollisuuksien kohtaamisessa.

6.4.2 Avoimet vastaukset

Asukaskyselyssä tarjottiin vastaajille mahdollisuus kertoa kerhotoimintaan liittyvistä toiveista omin sanoin. Alle on listattu joitakin esille tulleista ideoista (taulukko 1). Talojen kesken löytyi yhtäläisyyksiä muun muassa grilli-iltojen, pikkujoulujen, kirpputoritahtumien ja talkoiden pitämisen suhteen, mutta yksittäisiäkin ajatuksia nousi esiin. Asukastoiminnan toivottiin olevan muutakin kuin talkootyötä. Lisäksi vastauksissa toivottiin sukupolvet yhdistävää toimintaa, jossa eri-ikäiset asukkaat tuotaisiin toistensa luo yhteisen tekemisen pariin.

TAULUKKO 1. Avointen vastausten koonti.

Käsityöt yms.	Käsitöiden tekemistä Korttien askartelua Yhdessä leipomista
Yhdessä tekeminen	Turinatupa, jossa viikoittain vaihtuva aihe Elokuvailtoja Yhteisiä retkiä eri kohteisiin Teemailtoja Kerhotilan sisustaminen yhdessä Kirjallisuuspiiri Karaoke- /lauluiltoja Näytelmäkerho Kynttiläkutsut kerhohuoneella
Tietotekniikka	Nuoremmat opettaisivat vanhempia asukkaita käyttämään esimerkiksi tietokonetta/kännykkää
Liikunta	Yhteisiä kävelyreittejä Lenkkiporukka Jumppaa kerhohuoneella
Ongelmakohtat	Retket suunnattu vanhemmille asukkaille Kerhotilan puute

6.5 Havainnointi ja haastattelut

Tässä projektissa havainnoimalla toimintaa pyrittiin hankkimaan taustatietoa kehittämisen kohteesta. Tapaamiset vuokratalojen asukkaiden kanssa, kerhotoilujen katsaukset ja kyselyt aiemmasta kerhotoiminnasta toimivat havainnoinnin taustatietona. Varsinainen havainnointi tapahtui osallistumalla asukastoimintaan, tarkkailemalla asukkaiden käytöstä ja keskusteluita. Havainnointi oli osallistuvaa havainnointia, jolloin tutkija itse oli mukana tilanteissa ja keskusteluissa. Kerättyä tietoa pystyttiin käyttämään hyödyksi asukaskyselyn vastausten purkamisessa. Havainnoidut asiat ja käytyt keskustelut asukkaiden kanssa antoivat kokonaiskuvan jokaisesta kohteesta ja niiden ominaispiirteistä.

Haastattelut toteutettiin asukasaktiivien parissa sekä yhdelle asukkaalle, joka ei osallistunut asukastoimintaan. Asukasaktiiveissa oli kaksi eri ryhmää, joille puolistrukturoitu ryhmähaastattelu toteutettiin.. Toinen ryhmä oli erään kerhon kävijät ja toinen asukastoimikuntien puheenjohtajat. Ikäjakauma näissä haastatteluryhmissä oli noin viidestäkymmenestä kahdeksänkymmeneen vuoteen. Asukasaktiivien haastatteluissa oli sekä miehiä, että naisia haastateltavina. Haastattelun tavoitteena oli selvittää miten nämä henkilöt olivat päätyneet mukaan asukastoimintaan ja millaisena he kokivat toiminnan. Tutkimusmenetelmänä puolistrukturoitu ryhmähaastattelu loi tilaisuuden keskustella koetuista asioista syvällisemmin tietyn aihealueen ympärillä.

Ryhmähaastattelun avulla pyrittiin selvittämään asukkaiden motiiveja asukastoimintaan osallistumiselle. Minkä vuoksi toiset lähtevät mukaan toimintaan ja toiset eivät? Kerhon osallistujien vastauksissa korostui oma rohkeus ja luontainen sosiaalisuus.

”Minä oon karjalainen. Ei kai täs muuta tarvi sanoo.”

”Mä oon sellanen et hissisäki ja tuol pihalla tervehdin kaikkii ja alan jutteleen. Et oli ihan minkä ikänen vaan niin ei sillä oo väliä. Toiset ei halua olla missään tekemisissä, mutta mä sanon kaikille terve.”

Asukastoimikunnan puheenjohtajien parissa tehdyssä haastattelussa korostui aiempi kokemus järjestö- ja vapaaehtoistyöstä. Erilaiset luottamustoimet urheiluseuroissa ja työpaikoilla loivat tietynlaista tietopohjaa asukastoimikunnan kaltaisesta toiminnasta. Myös kiinnostus yhteiskunnallisia asioita ja omaa asuinyhteisöä kohtaan kokosi puheen-

johtajia yhteen. Useat olivat päätyneet puheenjohtajiksi otettuaan osaa asukaskokoukseen, jossa ei muita vapaaehtoisia henkilöitä tuolle paikalle ollut. Toiset olivat alkuun osallistuneet ”vain” asukastoimintaan, mutta asukkaiden vaihtuessa myös roolit asukastoimikunnassa muuttuivat ja uusia tekijöitä tarvittiin.

”Kyllä se taitaa ihan sieltä kotoakin tulla tää osallistuminen. Kun vanhemmat ja sitten noi sisaruksetkin nykyään on mukana kaikenlaisessa järjestötoiminnassa.”

Haastattelun perusteella asukkaiden poisjättäytyminen ja välinpitämättömyys harmitti asukasaktiiveja. Tilanne koettiin lannistavaksi kun kaikenlaista oltiin vuosien saatossa järjestetty, mutta osallistujia ei saatu paikalle. Asukasaktiivien parissa tiedostettiin, että ongelma ei ole talokohtainen vaan kyse on laajemmasta ilmiöstä.

”Ihan tällöstä tää on muuallakin. En mä ymmärrä miten niitä ihmisiä tänne asti saisi.”

Haastatteluiden aikana käytiin paljon keskustelua siitä, mitä asukastoimikunta merkitsi haastateltaville. Usealle se tarkoitti asukastoiminnan mahdollistajaa ja asukkaiden puolien pitäjää. Erityisesti iäkkäämmät osanottajat kokivat sosiaalisen kanssakäymisen oman talon sisällä tärkeäksi. Naapureiden tapaaminen ja yhdessä tekeminen koettiin merkitseväksi osaksi omaa vapaa-aikaa. Asukastoimikunnassa olevat kokivat toiminnan toisinaan raskaaksi muiden asukkaiden harhaluulojen ja niin kutsuttujen ”pihapuheiden” vuoksi. Myös tehtäväkentän laajuus ja asukastoimikuntien paikallisen yhteistyön loppuminen nähtiin ikävinä asioina. Toisaalta yhteiset tapahtumat, kerhot ja asukastoimikunnan sekä asukastoiminnan kautta saadut ystävät koettiin kaiken vaivan arvoiseksi. Ainakin osa haastateltavista koki tekevänsä tärkeää työtä yhteisen asumisviihtyvyyden puolesta. Monen mielessä olivat myös ne yksinäiset ja mahdollisesti syrjäytyneet asukkaat, joille asukastoiminta voisi olla erinomaista toimintaa päiviin.

Projektin puitteissa haastateltiin myös asukasta, joka ei osallistunut toimintaan. Tämän haastattelun avulla pyrittiin kerryttämään tietoa siitä minkä vuoksi asukastoimintaa ei koeta houkuttelevana ja onko kaikkien kohdalla edes mahdollista luoda asukastoimintaa, joka saisi osallistumaan. Haastateltava oli haastateltuja asukasaktiiveja nuorempi, 25-vuotias miespuolinen henkilö.

Haastattelun perusteella kyseinen asukas oli kerännyt ympärilleen erilaisia aktiviteetteja työn lisäksi, jolloin aika ja kiinnostus eivät riittäneet enää asukastoimintaan. Harrastukset ja muut aktiviteetit tapahtuivat oman kodin ulkopuolella, jolloin sosiaaliset suhteet olivat muualla kuin omassa talossa. Tässä tapauksessa koti rajoittui omaan asuntoon eikä haastateltava kokenut tarvetta yhteisöllisyydelle talossaan. Haastateltava koki naapureiden tervehtimisen asumisviihtyvyyttä lisäävänä tapana, mutta muulle tutustumiselle hänellä ei ollut tarvetta. Lisäksi haastateltava koki, että asukastoiminta oli eri ikäryhmälle suunnattua, kuin mihin hän itse kuului. Myös tässä haastattelussa puhe kääntyi yksineläjiin, työttömiin ja eläkeläisiin, joille asukastoiminta voisi haastattelun mukaan olla mielekästä. Tässä tarkoituksessa hän piti asukastoimikuntaa ja sen tekemää työtä tärkeänä.

Havainnoinnin ja haastatteluiden perusteella toimintaan osallistuminen tai osallistumatta jättäminen oli hyvin pienistä asioista kiinni. Eräs atk-kerhossa kävijä kertoi tulleen paikalle, koska hänen kirjoituskoneensa oli hajonnut juuri edellisenä päivänä. Tässä tapauksessa tarve ja tarjonta siis kohtasivat toisensa ja saivat asukkaan liikkeelle. Myös sillä, että kerhoihin kutsujana toimi VTS-kotien työntekijä eikä asukastoimikunta oli joidenkin osallistujien mukaan merkitystä. Asukastoimikunnan järjestämä asukastoiminta voidaan kokea velvoitteeksi osallistua asukastoimikunnankin tehtäviin. Osalle asukkaista käsitteet asukastoimikunta ja asukastoiminta olivat hankalia erottaa toisistaan. Asukastoimikunta ajatellaan yleisellä tasolla byrokraattisena toimintana, josta ei koeta olevan hyötyä itselle ainakaan siinä suhteessa miten omaa aikaa menee toimikunnan puitteissa. Tapaus, jossa asukas olisi kavahtanut asukastoimikunnan järjestämää toimintaa, oli kuitenkin erinomainen esimerkki siitä, että asukastoimintaan mukaan uskaltautuessa ja naapureihin tutustuessa mielipiteet saattavat muuttua. Kyseinen asukas liittyi tämän projektin aikana oman talonsa asukastoimikuntaan.

7 TOTEUTUNEET KERHOT

7.1 Atk-kerho

Riipuksenkadun kokouksen perusteella päädyttiin perustamaan atk-kerho, joka toimi Solkikatu seitsemän kerhohuoneella. Kerhon tarkoituksena oli tarjota opastusta tietokoneen peruskäytöstä jokaisen kävijän omien tarpeiden ja kykyjen mukaan. Tarkoituksena oli, että jokainen kävijä pääsee käyttämään tietokonetta. Oppiminen tapahtui tekemisen, ei luennoinnin kautta. Ohjaajana kerhossa toimi vapaaehtoinen Solkikatu seitsemän asukas. Hänen avullaan tilaan saatiin useampi tietokone ja toimiva Internet-yhteys. Jokainen kävijä sai henkilökohtaista opastusta tietokoneen käytöstä.

Ennen ensimmäistä kokoontumiskertaa jaettiin kerhosta mainos kaikkiin Solkikatu seitsemän asuinhuoneistoihin (liite 2). Tämän lisäksi ensimmäiselle kokoontumiskerralle oli odotettavissa muutama osallistuja aiemman Riipuksenkadulla olleen puheenjohtaja-tapaamisen perusteella. Ensimmäisellä kokoontumiskerralla paikalle saapui neljä ihmistä, joista kaksi oli Solkikatu seitsemän ja kaksi Riipuksenkadun asukkaita. Seuraavalla viikolla toteutettavaa kerhoa varten jaettiin mainokset Solkikatu seitsemän rappuun kerhon jatkumisesta ja Solkikatu kuuteen kaikkiin asuinhuoneistoihin. Tämän seurauksena paikalle saapui yksi uusi kävijä Solkikatu kuudesta, mutta kaksi ensimmäisellä kerralla osallistunutta ihmistä jättäytyivät kerhosta pois. Atk-kerhoa ei ole alun jälkeen mainostettu mainoksia jakamalla vaan koolle kutsuja vei sanaa kerhosta eteenpäin osallistuesaan muiden talojen asukastoimintaan. Näin saatiin naapuritaloista uusia vakiokävijöitä. Mainoksia ei jaettu aktiivisemmin sen vuoksi, että Solkikatu seitsemän kerhohuone sijaitsi talossa, joka tultaisiin remontoimaan vuoden 2013 aikana ja täten ei ollut varmuutta missä kerhoa voitiin jatkossa pitää.

Riipuksenkadun asukastoimikunta päätti, että he hankkivat kerhohuoneelle tietokoneen ja langattoman Internet-yhteyden. Tämä mahdollisti atk-kerhon siirtämisen Riipuksenkatu kolmen kerhohuoneelle maaliskuun 2013 aikana. Tästä tiedotettiin jakamalla kerhon mainos talojen ilmoitustaululle. Kävijät ja kerhon vetäjä olivat tyytyväisiä toimiviin tiloihin, Riipuksenkadulle hankitulle tietokoneelle tuli näin varmaa käyttöä ja myös sijainti oli keskeisempi. VTS-kotien Kaukajärven vuokratilat ovat kävelymatkan päässä toisistaan, joten myös naapuritaloista oli vaivatonta osallistua atk-kerhoon. Kerhohuo-

neelta löytyvän tietokoneen lisäksi kerhon ohjaaja toi paikalle omia kannettavia tietokoneita, joita kävijät saivat käyttää kerhon aikana.

Atk-kerhon oli tarkoitus toimia koko kevään 2013 ajan. Kerhon ohjaaja oli valmis jatkamaan tarpeen mukaan myös syksyllä. Kerhon tarkoituksena oli, että se ei sido kävijää mihinkään. Kerho toimi joka torstai tiettyyn kellonaikaan ja kävijät saivat tulla ja mennä omien tarpeidensa mukaan. Tämän vuoksi kävijämäärissä oli vaihtelua (liite 3). Kävijämäärien vaihtelut ovat tyypillisiä tällaiselle vapaaehtoiselle toiminnalle. Vaihteleva osallistumisprosentti ei ollut este kerhon jatkumiselle. Koska ohjaus oli yksilöllistä, ei kerhossa ollut vaaraa, että opetuksesta jäisi jälkeen.

Kokoontumiskertojen perusteella oli havaittavissa, että tämän kaltaiselle toiminnalle on tarvetta. Yhä enenevässä määrin palvelut siirtyvät Internetiin ja nyt järjestetyn atk-kerhon avulla asukkailla oli tilaisuus saada henkilökohtaista opastusta tietokoneen käytöstä. Koneiden sulkemisen jälkeen asukkaat jäivät usein juomaan kahvia ja keskustelemaan opituista asioista sekä vaihtamaan kuulumisia. Aktiivisesti ikääntyen Pirkanmaalla - hankkeessa (Tampereen ammattikorkeakoulu 2011) on havaittu sama ilmiö. Toiminta oli vain osasyys osallistumiselle. Tämän ohella yhteisöllisyyden vahvistaminen ja ryhmässä käynti sosiaalisena tapahtumana koettiin tärkeäksi.

Samanlaista tietokoneopastusta oli yritetty aiemmin erään asukastoimikunnan puolesta, mutta tuolloin ei saatu osallistujia paikalle. Tätä kerhoa perustettaessa lähestyttiin hiukan isompaa väkijoukkoa, jotta kerhoon saataisiin kävijöitä. Lisäksi kerhoon osallistuneilta saatiin kommentteja, että asukastoimikunta termin puuttuminen kutsusta rohkaisi heidät paikalle. Asukastoimikunnan järjestämä kerho olisi jostakin syystä koettu velvoittajana myös muulle osallistumiselle asukastoimikunnan tehtäviin.

7.2 Turinakerhot

Tässä työssä Turinakerhot tarkoittavat asukkaiden välisiä kahvi- ja keskusteluhetkiä vuokratilojen kerhotiloissa. Kerhojen pitäjinä toimivat asukastoimikuntien puheenjohtajat. Turinakerhoissa pääpaino oli yhteisellä kahvihetkellä, eikä keskusteluja ohjailtu tai alustettu. Joissakin Turinakerhoissa oli toisinaan käynyt ulkopuolisia vierailijoita tai

luennoitsijoita. Järjestäjät ja osallistujat kutsuivat kerhoja muun muassa Turinatupa, Turinakerho ja Korppukerho nimillä.

7.2.1 Turinatupa Solkikatu 6

Tammikuun viimeisenä torstaina Solkikatu kuudessa käynnistettiin uudestaan Turinatupa-kerho. Kerho oli ollut puheenjohtajan sairastumisen vuoksi tauolla. Tämä oli jälleen hyvä esimerkki siitä, kuinka sidottua talojen toiminta oli asukastoimikunnan puheenjohtajaan. Etukäteen tiedettiin, että Turinatuvan alkamisajankohdasta oli kysely ja paikalle saapuikin 12 henkilöä. Kerhosta ilmoitettiin Solkikatu kuuden rappukäytävien ilmoitustauluilla hyvissä ajoin ennen kerhon ensimmäistä kokoontumiskertaa.

Turinatupa toimi tässä talossa aina torstai-iltaisina. Turinatuvan tapaamiset olivat hyvin vapaamuotoisia, keskusteluille ei ollut alustuksia tai niitä ei ohjattu. Turinatupa oli paikka, jossa asukkaat pystyivät helpolla tavalla tapaamaan naapureitaan. Kyselyiden ja kävijöiden kommenttien perusteella kerholle oli tarvetta. Osa kävijöistä mietti, että toisinaan kerhossa olisi voitu tehdä jotain, kuten virkata keskustelun lomassa. Päättömyytenä kerholle oli kuitenkin naapureiden tapaaminen ja sosiaalinen kanssakäyminen. Kesäaikaan kerho on tauolla. Tällöin naapureita tavataan oman talon pihamaalla.

7.2.2 Turinakerho Muinaishaudankatu 1-3

Muinaishaudankatu 3 B:ssä kokoontunut Turinakerho on ollut toiminnassa useiden vuosien ajan. Kerho keräsi viikoittain samat ihmiset kahvinjuonnin ja keskustelun merkeissä yhteen. Kävijät kokivat kerhon mielekkääksi paikaksi tavata naapureita. Havainnoinnin ja keskustelun perusteella kävi kuitenkin ilmi, että kerhoon kaivattaisiin uusiakin kävijöitä ja toisinaan jotakin ohjattua toimintaa. Tässä ideoitiin mukaan kolmannen sektorin toimijoita.

Turinatupaan saatiin vierailija Tampereen Kaupungin Ikäpisteestä. Vierailijoiksi pyydettiin myös muita julkisen ja kolmannen sektorin toimijoita. Kaikki kerhoon pyydetty toimijat olivat innokkaita tulemaan, mutta vain harvan kanssa oli aikataulullisesti mahdollisuus yhteistyöhön. Tehdyn taustakartoituksen ja alustavien keskustelujen jälkeen

oli kuitenkin mahdollista kertoa asukastoimikunnan puheenjohtajille, mistä voi halutesaan pyytää vierailijoita ensi syksyn kerhoja varten.

7.2.3 Korppukerho Muinaishaudankatu 3 C-D

”Mä olin niin riemastunut kun tästä tuli ilmoitus rappuun!”

Korppukerho toiminta sai alkunsa senioreille suunnatun toiminnan tarpeesta. Kerhon vetäjänä toimi talon asukas. Ensimmäisellä kokoontumiskerralla Korppukerholle valittiin varavetäjä ja päätettiin kerhon kokoontumisajankohta. Kerhon tavoitteiksi kirjattiin yksinäisyyden poistaminen, turvallisuuden tunteen lisääminen, arkihuolista irrottautuminen ja naapureihin tutustuminen. Kävijöiden toiveesta tavoitteet kirjattiin taululle, johon myös osallistujat kirjoittivat nimensä.

Talo, jossa Korppukerho kokoontui, oli suhteellisen uusi. Asukastoimikunta ja naapurusto etsivät vielä heille oikeita tapoja toimia. Myös Korppukerhossa tultiin tilanteisiin, joissa ei tiedetty miten toimia. Kävijöitä mietitytti esimerkiksi rahoitus askartelukerholle ja se, ketä kaikkia kerhoon tulee kutsua. Kerhon sisällä oli ajoittain havaittavissa ristiriitoja kun erilaiset ihmiset ja mielipiteet koottiin samaan tilaan. Tällaisissa tilanteissa koettiin erityisen tarpeelliseksi, että voitiin kääntyä VTS-kotien puoleen ja pyytää apua.

Havainnoinnin ja palautteen perusteella Korppukerholle, ja muillekin kerhoille, oli tässä kohteessa tilausta. Korppukerhon kävijät olivat aktiivisia asukkaita, jotka olivat kiinnostuneita järjestämään myös muunlaista toimintaa talon sisällä.

7.3 Peli-illat

Peli-iltoja päädyttiin järjestämään asukastoiminnan kehittämisprojektin nimissä. Niiden toivottiin tuovan asukkaat kerhohuoneelle yhteisen tekemisen ja tätä kautta helpon sosiaalisen kohtaamisen kautta. Peliä ajateltiin itsessään tuottavan keskustelun aihetta, jolloin ikäviä hiljaisia hetkiä ei päässyt syntymään. Kerhoja mainostettiin avoimina tilaisuuksina joihin kaikki asukkaat olivat tervetulleita.

7.3.1 Peli-ilta Solkikatu 6

Solkikatu kuuden kerhotilalla päädyttiin kokeilemaan peli-iltaa, joka oli suunnattu kaikenikäisille asukkaille. Asukastoimikunnan puheenjohtajan kanssa tultiin siihen tulokseen, että omasta talosta ei välttämättä saada tarpeeksi osanottajia paikalle, joten peli-iltaa mainostettaisiin myös muissa taloissa. Mainokset (liite 4) jaettiin kaikkien Kaukajärven VTS-kotien vuokratalojen rappuihin. Kävijöitä saapui paikalle kymmenen kappaletta, joista neljä oli naapuritaloista. Valitettavasti paikalle saapui vain yksi nuorempi osanottaja, jolloin hänelle ei ollut ikäistään seuraa. Kerhotilalle oli kuitenkin varattu myös lapsille sopivia pelejä, joten kaikki pääsivät pelaamaan. Muuten osallistujat olivat varttuneempia asukkaita, jotka muistelivat vanhoja korttipelejä ja opastivat toisiaan pelien saloihin. Loppujenlopuksi peli-ilta venyi yli kahden tunnin pituiseksi kahvittelun ja pelailun lomassa. Peli-ilta toteutettiin myös seuraavalla viikolla, jolloin osanottajia oli seitsemän. Solkikatu kuuden peli-ilta oli ensimmäinen kerho, jossa oli miesylioima kävijöiden keskuudessa.

Asukastoimikunnan puheenjohtajan kiireiden vuoksi peli-illat päädyttiin siirtämään osaksi Solkikatu kuuden torstai-iltojen Turinatupaa. Tämä vähensi kerhojen kokonaismäärää, mutta toisaalta Turinatupaan saatiin lisää osallistujia tutustumaan naapureihin.

7.3.2 Peli-ilta Muinaishaudankatu 1-3

Peli-iltaa päätettiin kokeilla myös Muinaishaudankatu kolmessa. Peli-illan mainokset (liite 4) jaettiin Muinaishaudankatu 1-3 asuinhuoneistoihin ja ilmoitustaululle. Aloituskerta osui hiihtolomaviikolle, jolloin osallistujissa oli myös isovanhempiansa luona vierailleita lapsia. Kaiken kaikkiaan aloituskerralla oli kymmenen henkeä pelaamassa lautta- ja korttipelejä. Aloituskerran perusteella tehtiin päätös, että peli-iltoja pidetään viikoittain keskiviikko-iltaisina.

Seuraavan viikon peli-illassa osallistujia oli kahdeksan, mutta sitä seuraavilla viikoilla vain kolme tai kaksi. Peli-iltojen mainos päätettiin muokata kiinnostavammaksi (liite 5) ja osallistujat sanoivat houkuttelevansa tuttuja naapureita mukaan toimintaan. Tämän jälkeen osallistujia oli hyvin vaihtelevasti. Joinain iltoina paikalle saapui useampi osan-

ottaja, toisinaan kerhon vetäjien lisäksi paikalla ei ollut ketään. Vetäjät olivat kuitenkin hyvin sitoutuneita peli-iltoihin ja halusivat jatkaa niiden pitämistä.

Sellaisina iltoina kun osallistujia saapui kerhohuoneelle, peli-illat toteuttivat hyvin tehtävänsä helppona tekemisenä, joka yhdistää toisilleen tuntemattomia ihmisiä. Erilaisista peleistä ja pelitaktiikoista oli helppo jutella vieraankin ihmisen kanssa eikä vaivaantunutta hiljaisuutta päässyt syntymään. Syitä heikolle sitoutumiselle peli-illoissa käymiseen oli hankala arvuutella. Kyseinen talo oli asukastoiminnan suhteen hyvin aktiivinen, lähestulkoon jokaiselle viikopäivälle oli järjestettyä toimintaa. Tämä oli tietenkin positiivinen asia, mutta voidaan myös miettiä veivätkö kerhot toisiltaan osanottajia. Peli-illat eivät välttämättä vastanneet tämän talon asukkaiden tarpeisiin yhteisen tekemisen suhteen. Toisaalta peli-iltoja olisi voitu järjestää harvemmin, jolloin ne olisivat saattaneet houkutella enemmän kävijöitä samalle kerralle.

8 POHDINTA

Tämän projektityön tarkoituksena oli olla pilottihanke, jonka aikaansaannoksia voitaisiin mahdollisesti toteuttaa VTS-kotien muissa kohteissa. Projektin tavoitteena oli luoda ideoita ja mahdollisuuksia uudentylaiselle asukastoiminnalle, joka houkuttelisi useampia talon asukkaita mukaan. Projektissa asukkaita ohjattiin omatoimisen asukas- ja kerhotoiminnan järjestämiseen. Asukastoiminnan tuli siis tapahtua talon asukkaiden voimin niin, että asukastoiminnan kehittämisprojektin vetäjä oli mukana vain kerhon käynnistysvaiheessa. Käynnistettyä toimintaa tuettiin kuitenkin koko projektin ajan olemalla käytettävissä ja tarjoamalla apua. Kuten Leena Eklund (1999, 149) tutkimuksessaan toteaa, projektin vetäjän tulee reagoida nopeasti muutoksiin sekä tarjota apua sellaisissa paikoissa, joissa se on toivottua ja tarvittua. Taustatuen lisäksi tiedotus talojen ja eri yhteistyökumppaneiden välillä tapahtui projektin vetäjän avustuksella.

Vuokratalot olivat asukkaiden ikärakenteelta erilaisia ja tarpeet asukastoiminnan suhteen olivat vaihtelevia. Myös resurssit toiminnan järjestämiselle erosivat taloittain. Talot, joissa oli toimiva asukastoimikunta, kerhotilat ja aktiivinen yhteisö olivat projektin kannalta helpoiten lähestyttäviä. Näistä taloista löytyi vapaaehtoisia vetäjiä erilaisiin kerhoihin, jotka voitiin toteuttaa talon kerhotiloissa. Useissa tapauksissa asukkaat, jotka osallistuivat toimintaan tai järjestivät sitä, olivat asuneet talossa pitkään – toiset jopa vuosikymmenten ajan. He olivat sitoutuneita taloonsa ja asuinympäristöönsä ja halusivat pitää siitä huolta. Tällaiset henkilöt pystyivät kertomaan projektin kannalta arvokasta tietoa aiemmin toteutetusta kerhotoiminnasta, asukkaiden kiinnostuksen kohteista ja ongelmista asukastoiminnan suhteen. Asukkaiden kuunteleminen ja heidän ideoimansa toiminnan tukeminen ja kehittäminen oli tämän projektin perusta.

Projektiin osallistuneissa vuokrataloissa oli selkeästi nähtävissä erilaisia sitoutumisen tasoja. Monessa talossa asukastoiminta oli asukastoimikunnan puheenjohtajan järjestämää toimintaa ja leimautui suurelta osin tähän yhteen henkilöön. Puheenjohtajan korostunut rooli tuli esiin myös siinä, että hän oli usein ainoa henkilö, jolla oli avain kerhuoneelle. Muut asukastoimikunnan jäsenet toimivat vaihtelevasti järjestäjän- ja vastuunkantajan rooleissa. Projektin aikana syntyi tilanteita, joissa kerho jäi pitämättä asukastoimikunnan puheenjohtajalle tulleen esteen vuoksi. Joissain taloissa ovien avaamis-

vastuu siirrettiin yhteissopimuksella toiselle henkilölle sellaisilla kerroilla kun puheenjohtaja ei päässyt paikalle. Toisissa taloissa tätä ei pidetty mielekkäänä vaihtoehtona.

Vastuuhenkilöiden lisäksi taloista löytyi ihmisryhmä, niin sanotut vakiokävijät, jotka osallistuivat säännöllisesti asukastoimintaan. Kun kerhojen kävijämäärät suhteutettiin asukasmääriin, voitiin huomata, että oli olemassa suuri joukko, joka syystä tai toisesta ei osallistunut toimintaan. Syitä sille miksi nämä asukkaat eivät osallistuneet, on hankala arvuutella. Täytyy huomioda myös se, että kaikki eivät koe tarvetta asukastoiminnalle. Asukastoiminta on vapaaehtoisuuteen ja omaan kiinnostukseen pohjautuvaa toimintaa.

Yksi projektin tavoitteista oli lisätä yhteisöllisyyttä ja positiivista välittämistä. Tässä projektissa positiivinen välittäminen tuli esiin konkreettisina tekoina. Jos tuttua naapuria ei ollut nähty hetkeen pihapiirissä tai mukana kerhotoiminnassa, käytiin asunnolla varmistamassa, että kaikki oli kunnossa. Myös kerhoihin osallistuttiin yhteisön tukemana. Osa kävijöistä saapui paikalle toisen asukkaan rohkaisemana, yksin ei välttämättä olisi tullut lähdettyä.

Projektin tavoitteena oli luoda toimintaa, joka jatkuisi edelleen asukkaiden toteuttamana kehittämisprojektin päätyttyä. Kuten Koivu ja Partanen (2006, 31) toteavat nykypäivän yhteisöllisyys on muuttuvaa ja liikkeessä olevaa, yhteisöjä syntyy ja kuolee. Koska asukastoiminta on monimuotoista ja muuttuvaa voimme tällä hetkellä vain tarkastella pysäytyskuvaa nykytilanteesta ja tehdä sen perusteella johtopäätöksiä. On mahdotonta todeta tässä hetkessä, onko työllä saatu aikaiseksi pysyvää asukastoimintaa. On mahdollista, että toisten kerhojen loppuessa niiden tilalle syntyy jotakin uutta. Toisaalta voidaan miettiä onko jatkuva toiminta ainoa oikea tapa toteuttaa asukastoimintaa. Yhteiskuvuuden tunne voi syntyä myös satunnaisten kohtaamisten ja tapahtumien kautta. Niin sanottu ”me-henki” voi nousta hyvinkin pienistä asioista.

Kaukajärven vuokrataloissa asukastoiminnan jatkuvuus pohjautui vahvasti kunkin talon asukastoimikuntaan. Edellytyksenä toiminnan jatkumiselle on toimiva ja aktiivinen asukastoimikunta, osallistuva yhteisö sekä vuokrataloista löytyvät kerhotilat, jotka ovat asukastoiminnan käytettävissä. Nämä asiat olivat useassa kohteessa Kaukajärvellä kunnossa. Lisäksi kerhotoiminnalla on Kaukajärvellä pitkät perinteet, joten toiminnan voidaan olettaa jatkuvan myös projektin päätyttyä.

Tämän projektin perusteella asukastoiminnan kehittäminen on aikaa vievä prosessi. Kyseessä oli kehittämistyö, joka tukeutui asukkaisiin ja heidän tarpeisiinsa. Tarpeiden selvittäminen sekä alueeseen ja asukkaisiin tutustuminen vei aikaa. Myös kerhotoiminnan vetäjien löytäminen vuokrataloista oli haastavaa. Ihmisten parissa tehtävä projekti vaatii usein paljon selvittämistyötä ja jatkuvaa yhteydenpitoa. Tämän projektin aikana oli tärkeää, että asukastoiminnan vetäjät kokivat saavansa apua ja työkaluja tulevaisuutta varten. Asukastoiminnan käynnistäminen ei ole kuitenkaan vain kerhojen vetäjien tukemista vaan myös mainosmateriaalin tekemistä ja kerhotoiminnasta tiedottamista. Myös kolmannen sektorin toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden konsultointi ja tapaamisten sopiminen oli aikaa vievä prosessi. Suunnitellut asiat täytyi aina raportoida niin kerhon vetäjille kuin mahdollisille yhteistyökumppaneille.

Projektia voidaan pitää siinä suhteessa onnistuneena, että uusia kerhoja saatiin luotua ja niiden kävijämäärät olivat rohkaisevia. Erityisen hienoa on ollut huomata kuinka suuren arvon vetäjät ja kävijät antavat yhteiselle toiminnalle. Tämän projektin kautta saatua tietoa ja tuloksia vietiin kevään 2013 aikana käytäntöön myös muissa VTS-kotien koh-teissa.

LÄHTEET

4-V hanke. n.d. Ideoita yhteistilojen käyttöön. Luettu 8.4.2013. http://www.4v.fi/4v-hanke/hyvät_kaytannot/hk/ideoita_yhteistilojen_kayttoon

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. 2008a. Asukasdemokratia. Helsinki: Edita Prima Oy.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. 2008b. Yhteishallinto ja toimiva vuokra-asuminen. Tietoa hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista yhteishallinnossa ja asukas-toiminnassa asukkaille ja vuokralojen omistajille. Helsinki: Edita Prima Oy.

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. 2013. Asukasdemokratia. Luettu 22.3.2013. http://www.ara.fi/fi-FI/Ohjaus_ja_valvonta/ARAasuntokannan_ohjaus_ja_valvonta/ARAvuokrausunnot/Asukasdemokratia

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus. n.d. Asukasdemokratia tavaksi taloon. Opas asukkaille. Tulostettu 22.3.2013.

Aunola, P. & Ojanen, P. 1999. Kodinomaisuus ikääntyneiden palvelutaloasukkaiden kokemana. Jyväskylän yliopisto. Terveystieteiden laitos. Pro gradu-tutkielma.

Bäcklund, P. & Korhonen, H. 1998. Paikallisyhteisön käsite ja asumisen arki. Luettu 28.3.2013. http://www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/sosiaalinen_paaoma_ja_yhteisollisyys/paikallisyhteison_kasite_ja_asumisen_arki

Eklund, L. 1999. From Citizen Participation Towards Community Empowerment. Tampere: University of Tampere

Eloranta, T. & Punkanen, T. 2008. Vireään vanhuuteen. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Eräsaari, L. 2011. Kaiken keskellä yksin. Yksinäisyyden syyt, seuraukset ja hallintakeinot. Jyväskylä: PS-kustannus

Espoon kaupunki. 2012. Löytyykö turvallisen asumisen lintukoto sittenkin betonilähiöstä? Päivitetty 18.11.2012. Luettu 8.4.2013. <http://www.kiinteistolehti.fi/asuntomarkkinat/asuntomarkkinat/loytyyko-turvallisen-asumisen-lintukoto-sittenkin-betonilahiosta>

Google Maps. Luettu 9.4.2013. <https://maps.google.fi/>

Haarni, I. 2010. Kolmas elämä. Aktiiviset eläkeläiset kaupungissa. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press

Harju, A. 2003. Yhteisellä asialla, kansalaistoiminta ja sen haasteet. Vantaa: Kansanvalitusseura

Heiskanen, T. & Saaristo, L. 2011. Jyväskylä: PS-kustannus

Helander, V. 1998. Kolmas sektori. Gaudeamus Kirja.

Jantunen, R. Asiakaspalvelupäällikkö VTS-kodit. 2013. Asukastoiminnan kehittämis-projekti opinnäyetyöosuus. Sähköposti. reijo.jantunen@vts.fi. Luettu 20.4.2013

Jokinen, K. & Saaristo, K. 2002. Suomalainen yhteiskunta. 1. painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö 2000

Juntto, A. 2010. Asumisen unelmat ja arki. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press Oy Yliopistokustannus, HYY yhtymä.

Kopakkala, A. 2005. Porukka, jengi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita Prima Oy.

Kopomaa, T. n.d. Lähiö 2.0 – utopiaa ja totta. Luettu 17.4.2013.
http://kaupunginosat.net/ruohonkarjet/images/stories/Ruohonkarjet/Leppoisa_lahio/leppoisaalahio_net.pdf

Koivu, S. & Partanen, L. 2006. Yhteisöllisyyden ytimessä, Kokemuksia Hervannan yhteisöllisyshankkeista 2000-2006. Tampere: Kitty-projekti 2006

Korhonen, E. & Takala, J. 2007. Tutkimuksia 2007. Asumisviihtyvyys Helsingin kaupungin vuokra- ja asumisoikeustaloissa 2005.
http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/07_02_26_T0701.pdf

Kuusela, H. 2012. Yhteisöllisyyttä kannattaa vaalia. VTS- kodit. Asukasviesti 3/2012.

Laamanen, E., Ala-Kauhaluoma, M. & Nouko-Juvonen, S. 2002. Kuntien ja kolmannen sektorin projektiyhteistyö sosiaali- ja terveydenhuollossa. 1. painos. Helsinki: Suomen Kuntaliitto

Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa. 1990. L 16.7.1990/649 muutoksineen.

Laurila, H., Mäkelä, E., Mäkipää, M. & Salminen, M. n.d. Lähiötutkimus Varissuo. Turun yliopisto: Sosiologian laitos. Luettu 17.4.2013.

Lähteenoksa, M. 2008. Viisas arki opas yhteisöllisyyteen. Helsinki: Like Kustannus

Lång, O. 2011. Yhteisöllisyys kaupungin vuokrataloissa. Luettu 27.2.2013.
http://www.4v.fi/files/4812/Ossin_raportti_lopullinen.pdf

Möttönen, S. & Niemelä, J. 2005. Kunta ja kolmas sektori. Yhteistyön uudet muodot. Jyväskylä: PS-kustannus

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 1-2. painos. Helsinki: WSOYpro Oy.

Räihä, R. 2011. Monta tietä yhteisöllisyyteen. Multiprint.

Saukkonen, S. 2003. Kolmas sektori vanhuspalvelujen järjestäjänä. Kuopion yliopisto. Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta. Pro gradu-tutkielma.

Shirky, C. 2008. Here Comes Everybody. The power of organizing without organizations. New York: The Penquin Press.

Sointukangas, K. 2011. ”Yks plus yks on enemmän ku kas”. Tarinoita sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästä asukastoiminnasta kaupungin omistamissa vuokrataloissa. Tampereen yliopisto. Yhdyskuntatieteiden laitos. Pro gradu-tutkielma.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2003. Sosiaali- ja terveysministeriön monisteita 2003:4. Järjestöt sosiaali- ja terveyspolitiikan toimijoina. Kansalaisjärjestötoiminnan strategia. Luettu 15.4.2013.
http://pre20031103.stm.fi/suomi/hao/julkaisut/kansalais/kansa_strategia.pdf

Tampereen ammattikorkeakoulu. 2011. Seniorityössä on imua. Aktiivisesti ikääntyen Pirkanmaalla -hankkeen loppuraportti. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu

Tampereen kaupunki. 2012. Tyytyväisyys ikäihmisten palveluihin 2012. Luettu 17.4.2013.
http://www.tampere.fi/material/attachments/t/6AxpQJtzR/Ikilan_asiakastyytyvaisyyssyt_kimukset2012.pdf

Tampereen kaupungin kulttuuripalvelut. 2011. Kaukajärvi Tampereen ensimmäinen lähiö. Luettu 9.4.2013.
http://www.tampere.fi/material/attachments/k/64ktzdDNS/kaukajarvi_.pdf

Turvallinen kaupunki. Sosiaalisesti turvallinen elinympäristö: taustatietoa. Luettu 29.1.2013. <http://www.turvallinenkaupunki.fi/turvallisuusteemat/sosiaalisesti-turvallinen-elinymparisto/taustatietoa>

Viiala, H. 2006. Asu ja viihdy. Lahti: Päijät-Paino Oy.

VTS-kodit. 2010. Ryhmätyöt asukastoimikuntien seminaarissa Murikassa 13.3.2010. Luettu 16.4.2013. <https://www.vts.fi/attachements/2010-04-29T14-20-0645.pdf>

VTS-kodit. 2011. Tampereen Vuokratalosäätiön ja Vilusen Rinne Oy:n strategia vuosille 2011-2012. Tulostettu 4.4.2013.

VTS-kodit. 2013. Asukashallinto. Luettu 4.4.2013.
<https://www.vts.fi/attachements/2013-02-18T12-05-4846.pdf>

VTS-kodit. n.d.a. Yritysesittely. Luettu 29.3.2013. <https://www.vts.fi/yritysesittely/>

VTS-kodit. n.d.b. Pisteet kotiin. Luettu 19.3.2013.
<https://www.vts.fi/attachements/2012-02-14T11-57-5646.pdf>

Vuosikertomus 2010. VTS- kodit. Luettu 29.1.2013.
<https://www.vts.fi/asukkaalle/julkaisut/vuosikertomukset/>

WHO. Social determinants of health. The solid facts. 1998. Luettu 19.3.2013.
http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0005/98438/e81384.pdf

Zacheus, T. 2008. Suomalaiset ja vapaa-aika. Raportti ISSP 2007 Suomen aineistosta. Tampere: Tampereen Yliopisto

LIITTEET

Liite 1. Asukaskysely

ASUKASKYSELY

Talven aikana käynnistämme asukastoiminnan kehittämisohjelman VTS: n Kaukajärven kohteissa. Tämän kyselyn tarkoituksena on kartoittaa asukkaiden toiveita asukastoiminnan ja yhteisten kerhotilojen käytön suhteen. Kysely toimii tulevan toiminnan ideoinnin pohjana.

Vastausaikaa kyselyssä on sunnuntaihin 16.12.2012 asti. Palautathan täytetyn kyselyn talosi asukastoimikunnan puheenjohtajan postilaatikkoon: ----- . Kyselyn palauttaneiden kesken arvotaan viisi kappaletta 20 euron S-marketin lahjakortteja. Jos haluat osallistua arvontaan, täytähän kyselyn alkuun yhteystietosi.

Ikä _____

Sukupuoli

- ☐ Nainen
☐ Mies

Yhteystiedot

Kiinnostaako sinua osallistua asukkaiden yhteiseen toimintaan?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Kiinnostaako sinua olla järjestämässä asukkaiden yhteistä toimintaa?

- ☐ Kyllä
☐ Ei

Mikä tai mitkä seuraavista aihealueista kiinnostavat sinua?

☐ Kirjallisuus	☐ Askartelu/Käsityöt	☐ Vierailijat kerhotilassa
☐ Kuvataide	☐ Liikunta	☐ Vierailut erilaisiin kohteisiin
☐ Elokuvat	☐ Kirjoittaminen	☐ Ns. turinatupa toiminta

Minkälaista yhteistä toimintaa toivoisit talossasi järjestettävän?

Kuinka usein asukastoimintaa tulisi järjestää?

- ☐ Kerran viikossa
☐ Kerran kahdessa viikossa
☐ Kuukausittain
☐ Satunnaisesti

Mikä olisi sopiva ajankohta asukastoiminnalle?

- ☐ Aamupäivä
☐ Iltapäivä
☐ Ilta
☐ Ei merkitystä

Kiitos vaivannäöstäsi!

Liite 2. ATK-kerho mainos

Tietokone & vasta-alkaja

Torstaina 24.1.2013

Kello 13.00

VTS:n Solkikadun lähialueen asukkaille järjestetään opastusta tietokoneen peruskäytössä ensisijaisesti ajatuksella: **"En ole koskaan edes kokeillut"**, mutta myös perusteisiin jo tutustuneet ovat tervetulleita mukaan.

Kyse ei ole tiukasta opiskelusta, vaan henkilökohtaisesta opastuksesta jokaisen oppimiskyky huomioonottaen.

Tavoitteena on, että jokainen oppii:

- koneen käynnistys ja sammutus
- Internetin avaaminen
- hakukoneen (Google) perusajatus
- pankkiasioinnin perusteet

Kerhohuoneella on ainakin yksi kone käytettävissä, ja lisää kannettavia koneita pyritään hankkimaan. Mikäli sinulla on jo oma kone (kannettava), se kannattaa ottaa mukaan. Tulemalla paikalle et sitoudu mihinkään.

Jokainen pääsee käyttämään konetta.

Kyse ei ole tietotekniikan opetuksesta – vain koneen käytöstä. Tietokoneen peruskäyttö on helpompaa kuin TV:n kaukosäätimen hallinta!

Omien koneiden "siivoamiseenkin" annetaan opastus. Sekä tarvittaessa neuvoja oman koneen hankinnassa.

"Tyhmiä kysymyksiä ei ole olemassa – typeriä vastauksia on sitä vastoin yllin kyllin"

Kerhohuoneella Solkikatu
11 A-rapun päädyssä

Torstaina 24.1.2013

Kello 13.00

Terveisin asukastoimintaprojektin vetäjä Marjukka Lehtonen/ VTS

Liite 3. ATK-kerho kävijämäärät

PÄIVÄMÄÄRÄ	KÄVIJÄT (+ kerhon vetäjät 2kpl)	LISÄTIEDOT
17.1.2013	4	Ilmoitus jaettu Solkikatu 7 asuntoihin ja rappuun. Kerhosta infottu Riipuksenkadun Turinatuvasa. Kaksi osallistujaa Solkikatu 7, kaksi osallistujaa Riipuksenkadulta.
24.1.2013	3	Ilmoitus jatkumisesta jaettu Solkikatu 7 rappuun. Ilmoitus kerhosta jaettu Solkikatu 6 asuntoihin ja rappuun.
31.1.2013	3	Yksi uusi osallistuja Solkikatu 6 jaetun ilmoituksen perusteella.
7.2.2013	4	Kerrottu kerhosta Solkikatu 6 Turinatuvasa.
14.2.2013	3	Yksi uusi osallistuja Solkikatu 6 Turinatuvasa kerrotun perusteella.
21.2.2013	3	
28.2.2013	4	
7.3.2013	3	
14.3.2013	5	Muutto Riipusenkatu 3 kerhohuoneelle. 3 kävijää Riipuksenkadulta, yksi Muinaishaudankatu 3, yksi Solkikatu 7.
21.3.2013	5	
28.3.2013	3	Pääsiäisviikko. Ilmoitukset Muinaishaudankadun talojen rappuihin
4.4.2013	3	Pääsiäisviikko
11.4.2013	5	Yksi uusi osallistuja Muinaishaudankadulta.

PELI-ILTA MAANANTAINA 11.2.2013 KELLO 16:00 ALKAEN

SOLKIKATU 6, C-RAPUN KERHOHUONE

Tervetuloa pelaamaan erilaisia kortti- ja lautapelejä maanantaina 11.2 kello 16:00 alkaen Solkikatu 6:sen kerhohuoneelle.

Tapahtuma on maksuton ja kaikille avoin.
Tulemalla paikalle et sitoudu mihinkään.

Pidetään yhdessä hauska ilta pelien parissa!

Kerhohuoneella on joitakin lautapelejä, joita voimme pelaila, mutta myös omat suosikit voi tuoda mukana.

Terveisin asukastoimintaprojektin vetäjä Marjukka Lehtonen/ VTS

Liite 5. Muinaishaudankatu 1-3 peli-ilta mainos

PELI-ILTA

Muinaishaudankatu
3B:n
kerhohuoneella

Keskiviikkoisin
kello 18:00

Tervetuloa pelaamaan erilaisia kortti- ja
lautapelejä keskiviikkoisin kello 18:00 alkaen
kerhohuoneelle.

Kerhohuoneelta löytyy joitakin pelejä,
mutta myös omat suosikit voi tuoda mukana!

Terveisin asukastoimintaprojektin vetäjä Marjukka Lehtonen